

Reija Hakso

YHDISTYSTOIMINNAN LAINSÄÄDÄNTÖ

Case Oulun Floorball Club ry

YHDISTYSTOIMINNAN LAINSÄÄDÄNTÖ

Case Oulun Floorball Club ry

Reija Hakso
Opinnäytetyö
Kevät 2011
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

Tekijä: Reija Hakso

Opinnäytetyön nimi: Yhdistystoiminnan lainsäädäntö, Case Oulun Floorball Club ry.

Työn ohjaaja: Lea Isopoussu-Koponen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2011

Sivumäärä: 51 + 2 liitettä

TIIVISTELMÄ

Yhdistys on joukko ihmisiä, jotka haluavat tehdä jotain yhteisen aatteen hyväksi. Koska yhdistysten toiminta perustuu pitkälti vapaaehtoisuuteen, ei toimihenkilöillä usein ole tarvittavaa lainopillista tietämystä toimiakseen yhdistyksessä tehokkaasti. Tiedon hankkiminen ja ajan tasalla pitäminen on aikkaa vievää ja asiaan perehtymättömälle vaikeaa.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään yleishyödyllisen yhdistyksen toimintaan liittyvää lainsäädäntöä. Työn toimeksiantajana on oululainen salibandyseura Oulun Floorball Club ry. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia yhdistyksiä keskeisesti ohjaavaa lainsäädäntöä ja tarkastella toimeksiantajan toimintaa lainsäädännön valossa. Työssä pyritään löytämään vastaukset siihen, miten lainsäädäntö säätelee yhdistyksen toimintaa jäsenyyden, päätöksenteon, päätösvallan ja vastuun näkökulmasta ja miten lainsäädännön asettamat vaatimukset toteutuvat yhteistyökumppanin toiminnassa. Lisäksi aluongelmina työssä tarkastellaan yhdistyksen tietosuojaa, yhdistyslakiin (26.5.1989/503) vuonna 2010 tehtyjä muutoksia ja muuta yhdistyksen toimintaan välittömästi liittyvää lainsäädäntöä sekä yhteistyökumppanille tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita.

Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö ja tutkimusote on lainopillinen. Lähdehierarkian mukaisesti opinnäytetyössä on ensisijaisesti lähteenä käytetty voimassaolevaa lainsäädäntöä sekä yhdistyslain muutosta käsittelevää hallituksen esitystä. Lainkäytön havainnollistamiseksi on työssä esitelty korkeimman oikeuden ratkaisuja. Lisäksi lähteinä on käytetty oikeuskirjallisuutta sekä viranomaisen antamaa ohjeistusta. Käytännön näkökulmaa työhön on tuotu tarkastelemalla yhteistyökumppanin toimintaa yhdistyksen sääntöjen kautta sekä haastatteleamalla yhdistyksen puheenjohtajaa.

Tutkimuksen johtopäätöksinä voidaan todeta, että yhdistyksiä ohjaa pääsääntöisesti yhdistyslaki, mutta yhtä tärkeänä osana yhdistyksen toiminnan ohjausta tulee pitää yhdistyksen sääntöjä. Yhdistyksen sääntöjen tulee olla riittävän yksityiskohtaiset ja suunnattu juuri yhdistyksen harjoittamaan toimintaan, jotta yhdistyksen toiminta voi olla ongelmaton ja tehokas. Yhdistyslain lisäksi yhdistyksen tulee huomioida toiminnassaan myös verolainsäädäntö, jäsenten tietosuoja sekä muuta lainsäädäntöä ja viranomaisen antamaa tarkentavaa ohjeistusta.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi Seuratoiminnan opas, joka on suunnattu juuri yhteistyökumppanin harjoittamaan urheiluseuratoimintaan.

Asiasanat: *yleishyödyllinen yhdistys, yhdistyslaki, tietosuoja, yhdistyslain uudistus*

Author: Reija Hakso

Title of thesis: Legislation of non-profit associations: Case Oulun Floorball Club ry

Supervisor: Lea Isopoussu-Koponen

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2011 Number of pages: 51 + 2 attachments

ABSTRACT

A non-profit association is a group of people who want to do something for common good. Since non-profit associations are based largely on a voluntary basis, staff members often do not have enough knowledge about legislation in order to work effectively. Information retrieval and updating are time consuming activities and they are often difficult for the uninitiated.

This thesis deals with the legislation related to non-profit associations. This study was conducted in association with Oulun Floorball Club ry. The purpose of the thesis was to investigate the central legislation monitoring non-profit associations and to observe how the legislation in fact functions in Oulun Floorball Club ry. The work aims to find answers to two dilemmas: how the law regulates those activities of non-profit associations considering membership, authority and responsibility and how the legal requirements are met with the partner's activities. Furthermore the study deals with data protection, Finnish Associations Act's 26.5.1989/503 changes and other legislation directly related to associations operations and issues which are important and topical for the co-operation partner.

The thesis is a functional study and the research approach is juridical. According to the source hierarchy, the primary source of this thesis is consolidated legislation and the government proposal. In order to illustrate the use of law, the work is consisted of decisions of the Supreme Court. In addition there has been used legal literature and guidelines provided by authorities. The practical aspect of the work was to examine the co-operation partner's activities by reweaving the association rules as well as interviewing the President of Oulun Floorball Club ry.

As a conclusion it can be stated that the associations are mainly monitored by the Finnish Association Act but equally important part of associations operation management should be the associations own rules. Association rules should therefore be sufficiently detailed and specifically targeted at the association activities so that the association could operate in a trouble-free manner and efficient. In addition to Associations act the associations should also consider tax legislation, data protection and the precise guidelines provided by authorities.

The output of this thesis was Seuratoiminnan opas, which is a guide to partner's activities.

Keywords: *Non-profit association, Finnish Association Act, data protection, Finnish Association Act reform*

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Työn tavoitteet ja rajaus.....	6
1.2	Työssä käytetyt lähteet ja rakenne.....	7
1.3	Oulun Floorball Club ry	9
2	YHDISTYKSEN TOIMINTAA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	10
2.1	Yleishyödyllinen yhdistys	10
2.2	Yhdistyslain muuttaminen	11
2.3	Yhdistyksen säännöt toiminnan ohjaajana	12
3	YHDISTYKSEN JÄSENYYS	16
3.1	Jäsenen oikeudet.....	16
3.2	Jäsenen velvollisuudet.....	17
3.3	Jäsenyyden päättymisen ja kurinpitotoimenpiteet.....	18
3.4	Jäsenyys Oulun Floorball Club ry:ssä.....	18
4	YHDISTYKSEN HALLINTO	20
4.1	Yhdistyksen kokous	20
4.1.1	Päätöksenteko yhdistyksen kokouksessa.....	21
4.1.2	Yhdistyksen kokouksen pöytäkirja	23
4.1.3	Päätösvirhe yhdistyksen kokouksessa	24
4.2	Hallitus	26
4.2.1	Hallituksen tehtävät	27
4.2.2	Hallituksen vastuu	30
5	YHDISTYKSEN TIETOSUOJA	34
5.1	Jäsenluettelo.....	34
5.2	Tietojen luovuttaminen ja hävittäminen	36
4.3	Tietosuojat Oulun Floorball Club ry:ssä	37
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	39
7	POHDINTA.....	46
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Suomessa on noin 130 000 rekisteröityä yhdistystä (Patentti- ja rekisterihallitus, Yhdistysrekisteri, hakupäivä 25.3.2011). Suomea sanotaankin ”yhdistysten luvatuksi maaksi”. Yhdistystoiminta on jäsenten yhteistä toimintaa yhteisen aatteen hyväksi. Yhdistyksen aatteena voi olla yhteisen hyvän asian, ajatuksen tai vaikka harrastuksen edistäminen. Yhdistysten toimintaa säätelee yhdistyslaki, 26.5.1989/503. Yhdistyslaki on suurelta osin tahdonvaltaista lainsäädäntöä, mikä antaa yhdistykselle paljon valtaa päättää asioistaan yhdistyksen omien sääntöjen mukaan. Yhdistysten toiminta perustuu usein vahvasti vapaaehtoisuuteen, eikä toimijoilla ole käytännössä tarvittavaa tietoa yhdistyslainsäädännöstä. Tiedon hakeminen ja ajan tasalla pitäminen on aikaa vievää ja asiaan perehtymättömälle vaikeaa.

1.1 Työn tavoitteet ja rajaus

Tämä opinnäytetyö käsittelee yleishyödyllistä yhdistystä urheiluseuran näkökulmasta. Työssä ei käsitellä liittomuotoisia urheiluseuroja tai yhdistyksiä, joissa valitaan valtuutettujen kokoukset. Opinnäytetyö käsittelee yleishyödyllistä yhdistystä sen perusmuodossaan, yhdistystä, jossa yhdistyksen kokous käyttää päätösvaltaa. Työn ulkopuolelle on jätetty yhdistykset, joissa päätösvaltaa käytetään erillisissä äänestystilaisuuksissa ja yhdistykset, joissa on palkattua työvoimaa. Opinnäytetyö käsittelee siis puhtaasti vapaaehtoistoimintaan perustuvan yhdistyksen toimintaa, jonka jäsenet ovat luonnollisia henkilöitä.

Opinnäytetyö käsittelee yleishyödyllisen yhdistyksen toimintaa ja siihen liittyvää ajantasaista lainsäädäntöä opinnäytetyön mahdollistamassa laajuudessa. Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana ja yhteistyökumppanina toimii oululainen salibandyseura Oulun Floorball Club ry. Opinnäytetyön tutkimusongelmat on rakennettu yhteistyökumppanin kohtaamien haasteiden ympärille. Yhdistyksen haasteena on ollut lakien ja viranomaisen ohjeiden tulkinnan monimutkaisuus. Selkeää ohjeistusta esimerkiksi hallituksen tehtävistä tai vastuista ei ole. Lisäksi monet käytännön toimet veronsaajan kanssa ovat tuoneet haastetta. Yhdistys on uudistanut myös sääntöjään ja muutospainetta on edelleen. Yhdistyksen hallitusta on mietityttänyt lisäksi vastuu ja siihen liittyvä vakuuttaminen.

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää, miten lainsäädäntö säätelee yhdistyksen toimintaa jäsenyyden, päätöksenteon, päätösvallan ja vastuun näkökulmasta ja miten lainsäädännön asettamat vaatimukset toteutuvat yhteistyökumppanin toiminnassa. Lisäksi alaongelmina työssä tarkastellaan yhdistyksen tietosuojaa, yhdistyslain muutoksia ja muuta yhdistyksen toimintaan välittömästi liittyvää lainsäädäntöä sekä yhteistyökumppanille tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita.

Eryteisesti työssä pyritään selvittämään, miten yhdistyksen toiminnan tulee rakentua, jotta päätöksenteko on luotettavaa ja lainmukaista. Yhteistyökumppanin toiminta rakentuu puhtaasti vapaaehtoisuuden ympärille. Tästä syystä on tärkeää korostaa jäsenten oikeuksia ja samalla tarkentaa jäsenten vastuuta yhdistyksen toiminnasta. Yhdistykselle on tärkeää tehdä päätökset oikein sekä huolehtia lain vaatimien asiakirjojen oikeellisuudesta. Yhdistyksen hallitus vastaa yhdistyksen toiminnasta yhdistyksen kokouksen määräämällä tavalla. Yhteistyökumppanille onkin tärkeää selvittää, mitkä asiat ovat yhdistyksen kokouksen päätettävissä ja mitkä taas hallituksen toimivallan piirissä.

Opinnäytetyö on toiminnallinen työ ja tutkimusote on lainopillinen. Lainopin keskeisimpänä tutkimusongelmana on selvittää, mikä on voimassaolevan oikeuden sisältö tutkittavana olevassa oikeusongelmassa. Lainoppi pyrkii antamaan vastauksen siihen, miten tulisi toimia voimassa olevan oikeuden mukaan. Lainopin tavoite on myös jäsentää voimassa olevaa lainsäädäntöä. (Husa, Mutanen & Pohjolainen 2008, 20.) Työ rakentuu lainsäädännöstä koostuvan viitekehyksen ympärille ja tuo käytäntöä mukaan esimerkkiyhdistyksen kautta. Opinnäytetyö on tehty hankkeistettuna opinnäytetyönä, joten työssä vahvasti vaikuttaa toimeksiantaja Oulun Floorball Club ry ja etenkin sen puheenjohtaja Milja Raudasoja. Työn tarkoitus on löytää yleishyödyllistä yhdistystä ja erityisesti juuri yhteistyökumppanin toimintaa keskeisesti koskeva lainsäädäntö. Yhteistyökumppanin toiveena on saada työstä mahdollisimman paljon ajantasaista ja toiminnalle oleellista tietoa helpottamaan yhdistystoimintaa tulevaisuudessa. Työn tuloksena syntyi seuratoiminnan opas Oulun Floorball Club ry:lle. Oppaasta löytyy helposti ohjeistusta yhdistyksen toimihenkilöille yhdistyksen toimintaperiaatteista ja toiminnassa huomioitavasta lainsäädännöstä.

1.2 Työssä käytetyt lähteet ja rakenne

Työn keskeisimpänä lähteenä on luonnollisesti yhdistyslaki 26.5.1989/503. Lisäksi lähteinä on käytetty lain esitöitä, lainkäyttöratkaisuja ja aihetta käsittelevää oikeuskirjallisuutta ja yhdistysalan

asiantuntijoiden tekemiä oppaita sekä tietosuojavaltuutetun toimiston ja veronsaajan ohjeistusta. Lähteet on valittu yhteistyökumppanin toimintaa parhaiten vastaaviksi. Lähdehierarkian mukaisesti opinnäytetyössä on ensisijaisesti lähteenä käytetty voimassaolevaa lainsäädäntöä sekä yhdistyslain muutosta käsittelevää hallituksen esitystä. Lainkäytön havainnollistamiseksi on työssä esitelty korkeimman oikeuden ratkaisuja.

Työssä käytetyt kirjalliset lähteet ovat pääosin ajantasaisia, muuttuneesta yhdistyslaista huolimatta. Yhdistyslain muutokset olivat tässä työssä käsiteltävien asioiden osalta hyvin pienet. Muutosten osalta kirjallisuuden puutteita on kompensoitu tutkimalla edellä mainittua hallituksen esitystä. Työssä on käytetty lisäksi veronsaajan ohjeistusta havainnollistamaan yhdistyksen verotusta sekä yhdistysalan asiantuntijan tekemää opasta yhdistystoimintaan. Opasta on käytetty käytännön näkökulman tuomiseksi yhdistyksen vakuuttamiseen, josta lainsäädäntöä ei varsinaisesti ole.

Opinnäytetyön alussa selvennetään yleishyödyllisen yhdistyksen määritelmää ja yhdistyslakia sekä lyhyesti yhdistyslain uudistusta. Opinnäytetyön 3 luku käsittelee lyhyesti yhdistyksen jäsenyyttä. Luvussa kuvataan yhdistyksen jäsenyyden syntymistä ja siihen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia. Luku 4 käsittelee yhdistyksen hallintoa ja etenkin päätöksentekoa ja mahdollisia virhetilanteita. Luvussa selvennetään yhdistyksen kokouksen ja yhdistyksen hallituksen päätöksentekoa ja valtasuhteita. Luvussa käsitellään tarkemmin myös yhdistyksen hallituksen roolia yhdistyksen käytännön toiminnasta vastaavana hallinnon osana. Opinnäytetyön viimeisessä teoriaperustaa sisältävässä luvussa 5 käsitellään yhdistyksen tietosuojaa ja siitä etenkin yhdistyksen jäsenten tietosuojaa.

Työn jokaisessa luvussa teoria ja empiria kulkevat rinta rinnan; aihetta käsitellään sekä teorian että empirian avulla. Empiria on tuotu esille jokaisen luvun ja sen aihepiirien sisältämän teorian loppupuolella, jossa kuvataan, miten teoria toteutuu yhteistyökumppanin toiminnassa. Lopuksi opinnäytetyössä ovat johtopäätökset ja tekijän oma pohdinta. Työn liitteenä on toiminnallisen opinnäytetyön tuotos, Seuratoiminnan opas sekä haastattelukysymykset.

Opinnäytetyön tutkimus on suoritettu tarkastelemalla yhteistyökumppanin toimintaa sen sääntöjen perusteella sekä haastattelemalla Oulun Floorball Club ry:n puheenjohtajaa Milja Raudasojaa. Käytännön näkökulman mukaan tuomiseksi on valittu sääntöjen tarkastelu, koska juuri säännöt ohjaavat yhdistyksen käytännön toimintaa. Haastattelu taas on tiedonkeruumenetelmä erinomainen, koska sen avulla voidaan selventää ja syventää saatavia tietoja (Hirsjärvi, Remes &

Sajavaara 2008, 200). Haastattelussa yhteistyökumppanin toimintaa tarkastellaan sen ensimmäisen varsinaisen toimintakauden 1.6.2009 - 31.5.2010 ajalta.

1.3 Oulun Floorball Club ry

Oulun Floorball Club ry on uusi oululainen salibandyseura. Seura perustettiin marraskuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2008 ja merkittiin yhdistysrekisteriin 9.1.2009. Oulun Floorball Club ry:ssä pyritään avoimuuteen ja toiminnan lainmukaisuuteen. Seuran tarkoitus on mahdollistaa salibandyn pelaaminen kaikille halukkaille, taustaan katsomatta. Seura tarjoaa lapsille ja nuorille salibandyn harrastuskokemuksia sekä aikuisille mahdollisuuden lajin monipuoliseen harrastamiseen. Lajiin tutustumisen lisäksi painotetaan harjoituksissa tasavertaisuutta, iloisuutta, aktiivisuutta sekä luonnon kunnioitusta ja muiden ihmisten huomion ottamista. Lajiopetus tapahtuu eri ikätaidoille tarkoitetuissa ryhmissä. (Oulun Floorball Club ry:n säännöt 1-2 §:t.; Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

Oulun Floorball Club ry noudattaa toiminnassaan Suomen Salibandyliiton sekä Nuoren Suomen toimintalinjauksia. Oulun Floorball Club ry:n toimintakausi on 1.6 – 31.5. Toimintakausi perustuu salibandyn pelikautteen, joka ajoittuu syksystä kevääseen. Ensimmäinen varsinainen toimintakausi oli 1.6.2009 - 31.5.2010. Ensimmäisen toimintakautensa aikana Oulun Floorball Clubiin kuului 168 jäsentä, joista noin puolet oli lapsia ja noin puolet aikuisia. Yhdistyksen toimihenkilöt toimivat pääsääntöisesti vapaaehtoistoimin, mikä mahdollistaa salibandyn harrastamisen kaikille halukkaille, taustaan katsomatta. Yhdistyksellä ei ole yhtään palkattua työntekijää, eivätkä sen toimihenkilöt ole yhdistyslain asiantuntijoita. Seuran toiminta perustuu yhteiseen aatteeseen ja haluun mahdollistaa salibandyn pelaaminen Oulun seudulla. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen päätösvalta kuuluu yhdistyksen jäsenille (YhdL 4:16.1 §). Oulun Floorball Club ry:n toiminnassa jäsenet käyttävät päätösvaltaansa yhdistyskokouksissa sekä aktiivisesti yhdistyksen johtokunnan kanssa toimiessa. Seuran toimintaa pyörittää yhdistyksen johtokunta (yhdistyksen hallitus), johon kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä. Seuran käytännön toiminnasta vastaa johtokunnan puheenjohtaja, joka on samalla koko seuran puheenjohtaja. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.) Oulun Floorball Club ry käyttää nimestään lyhennettä OFBC. Tässä työssä käytetään Oulun Floorball Club ry:stä nimityksiä OFBC, yhteistyökumppani ja seura.

2 YHDISTYKSEN TOIMINTAA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Yhdistysten on noudatettava yhdistyslakia, joka onkin tärkein yhdistyksiä ohjaava säädös. Yhdistyslaki on pääosin tahdonvaltaista lainsäädäntöä ja mahdollistaa säädöksistä poikkeamisen yhdistyksen säännöillä. Yhdistyslaissa säädetään yhdistyksen perustamisesta, jäsenyydestä, päätösvallasta, päätöksenteosta, yhdistyksen hallinnosta, yhdistyksen purkautumisesta ja lakkaamisesta. Lisäksi yhdistyslaista löytyy omat lukunsa yhdistyksen rekisteröinnille sekä rekisteröimättömälle yhdistykselle. (Yhdistyslaki 26.5.1989/503). Tässä luvussa esitellään yleishyödyllisen yhdistyksen määritelmä, yhdistyslain muutoksen pääkohtia sekä yhdistyksen sääntöjä koskevat yhdistyslain kohdat.

2.1 Yleishyödyllinen yhdistys

Yhdistyslain 1 §:n mukaan aatteellisen yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Yhdistyksen tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen (YhdL 1:1.1 §) eikä sen tarkoitus voi olla taloudellisen hyödyn tuottaminen yhdistyksen jäsenille (YhdL 1:5 §).

Aatteellinen yhdistys voi toimia rekisteröimättömänä tai rekisteröityä patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin (YhdL 9:47.1 §). Rekisteröinnillä yhdistys saavuttaa oikeuskelpoisuuden, mikä tarkoittaa sitä, että yhdistys voi hankkia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa. Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhdistyksen velvoitteista (YhdL 1:6 §). Tässä työssä yhteistyökumppanina toimiva Oulun Floorball Club ry on rekisteröity yhdistysrekisteriin 9.1.2009.

Yhdistyksen yleishyödyllisyys liittyy puolestaan verolainsäädäntöön. Yleishyödyllisyysemääritelmä perustuu tuloverolakiin, 30.12.1992/1535, jonka 22 §:n mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos

1. se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä;
2. sen toiminta ei kohdistu rajoitettuihin henkilöpiireihin;
3. se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

(Suomen säädöskokoelma N:o 678, 16.7.2010, 2353-2357). Lain esitöissä yhdistyslain muuttamisen tavoitteeksi asetettiin yhdistyslain tarkistaminen vastaamaan nykyaikaisen järjestö- ja kansalaistoiminnan vaatimuksia. Erityisesti tavoitteena oli parantaa yhdistyksen jäsenten vaikutusmahdollisuuksia yhdistyksen kokouksessa ja selventää hallituksen tehtäviä ja vastuuta. Lisäksi tarkoituksena oli helpottaa pienten yhdistysten toiminnantarkastusta sallimalla maallikotarkastaja. Samalla haluttiin varmistaa yhä yritysmäisempää toimintaa harjoittavien suurten yhdistysten tilintarkastuksen asianmukaisuus vaatimalla KHT- tai HTM- tilintarkastaja. Lisäksi yhdistyslakiin lisättiin yhdistysten mahdollisuus yhdistyksen jäsenten yksimieliseen päätökseen. (HE 267/2009 vp, 9.)

Muutoksia tehtiin useaan lain pykälään, mutta varsinaisia ratkaisevia sisällöllisiä muutoksia tehtiin vain muutamaasi asiakokonaisuuteen. Tärkeimmät sisällölliset muutokset tulivat yhdistyslain 17 §:ään ja 35 §:ään. 17 §:n muutoksen johdosta yhdistysten jäsenten on mahdollista osallistua yhdistyksen kokoukseen tietoliikenneyhteyttä käyttämällä. Yhdistyslain 35 §:ään kirjattiin, että yhdistyksen hallitus edustaa yhdistystä ja hallituksen vastuulla on taloudenhoidon ja kirjanpidon asianmukainen järjestäminen. Odotetuin uudistus löytyy kuitenkin 38 a §:stä, jossa säädetään, että yhdistyksellä on oltava toiminnantarkastaja, jos sillä ei ole tilintarkastajaa. (Laki yhdistyslain muuttamisesta, 16.7.2010, SädK N:o 678, 2353-2357.) Muutokset mahdollistavat pienten yhdistysten joustavan toiminnan.

2.3 Yhdistyksen säännöt toiminnan ohjaajana

Yleishyödyllisen yhdistyksen on perustamisvaiheessa luotava säännöt toiminnalleen (YhdL 1:7 §). Säännöt ohjaavatkin yhdistystoimintaa yhdessä yhdistyslain kanssa. Sääntöjen on oltava lainmukaiset ja ne on suositeltavaa tehdä riittävän yksityiskohtaisiksi vastaamaan juuri oman yhdistyksen toimintaa. Säännöt ovat myös edellytys yhdistyksen merkitsemiseksi Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin. (Lydman ym. 2005, 190-191.)

Yhdistyslain 2 luvun 8 §:ssä luetellaan vähimmäisvaatimukset, jotka on mainittava yhdistyksen säännöissä. Säännöissä on mainittava yhdistyksen nimi ja yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta (YhdL 2:8 § 1-2 k.t.). Yhdistyksen kotipaikka valitaan yleensä sen mukaan, missä yhdistys pääasiassa toimii, koska yhdistys vastaa esimerkiksi sitä vastaan nostettuihin kanteisiin kotipaikkansa käräjäoikeudessa. Myös yhdistyskokoukset tulisi lähtökohtaisesti pitää yhdistyksen

kotipaikkakunnalla. (Lydman ym. 2005, 191-194.) Loimun mukaan yhdistyksen kotipaikkakunnalla ei kuitenkaan ole käytännössä merkitystä. Kotipaikkakuntana voi olla sellainenkin kunta, jossa ei asu yhtään yhdistyksen jäsentä. Yhdistyksen toimistonkaan ei tarvitse sijaita yhdistyksen kotipaikkakunnalla. (Loimu 2010, 37.)

Säännöissä on määriteltävä yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot (YhdL 2:8 § 3 k.). Tarkoitus tulee määritellä huolellisesti, koska sillä viitataan aatteelliseen tavoitteeseen, jonka toteuttamiseksi yhdistys on perustettu. Toimintamuotojen tulee taas edistää yhdistyksen tarkoituksen saavuttamista. Yhdistyksellä ei voi olla tarkoitusta, jonka saavuttamiseksi ei esitetä mitään keinoja. Yhdistys voi harjoittaa vain sellaista elinkeino- tai ansiotoimintaa, josta on määräys sen säännöissä tai, joka muutoin välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen. Läheisesti tarkoituksen toteuttamiseen katsotaan liittyvän esimerkiksi urheiluseuran turnaustoiminta ja sen yhteydessä pidettävä kioski. Tällaisesta selvästi toisiinsa kytkeytyvästä toiminnasta ei tarvitse välttämättä olla mainintaa säännöissä. Yhdistysrekisteri hyväksyy vain rajoitetusti aatteellisen yhdistyksen taloudellisia toimintamuotoja, koska pääasiassahan aatteellinen yhdistys ei voi harjoittaa taloudellista toimintaa. (Lydman ym. 2005, 194.)

Yhdistyslain 2 luvun 8 §:n 4 kohdassa säädetään, että mikäli yhdistyksen jäsenellä on velvoitteita suorittaa yhdistykselle maksuja, on niistä oltava aina maininta yhdistyksen säännöissä (YhdL 2:8 § 4 k.). Yhdistyksen jäsenellä on velvollisuus ainoastaan säännöissä mainittuihin maksuihin. Mikäli näitä maksuja halutaan myöhemmin lisätä, on niistä tehtävä virallinen sääntömuutos. Jäsenmaksun ei tarvitse olla samansuuruinen kaikille yhdistyksen jäsenille. Lähtökohtaisesti maksujen on kuitenkin oltava samansuuruisia samaan jäsenryhmään kuuluville jäsenille. Jos erisuuruisia maksuja päädytään perimään eri jäseniltä, on tästä oltava maininta säännöissä, koska silloin poiketaan jäsenten yhdenvertaisuuden periaatteesta. (Lydman ym. 2005, 195-196.)

Korkein oikeus katsoi vuonna 2008 antamassaan ratkaisussa, että yhdistyksellä ei ollut oikeutta periä yhdistyksen toimialueen ulkopuolella asuivilta suurempaa liittymismaksua kuin muilta, koska tästä ei ollut mainintaa yhdistyksen säännöissä. Yhdistyskokouksen päätös periä suurempaa maksua loukkasi olennaisesti yhdistyksen jäsenten yhdenvertaisuutta ja oli siten yhdistyslain 33 §:n 2 momentin nojalla mitätön. (KKO 21.4.2008 T 743, Finlex.)

Yhdistyslain 2 luvun 8 §:n kohtien 5-9 mukaan säännöissä tulee myös määrittää yhdistyksen hallituksen jäsenten, tilintarkastajien ja toiminnantarkastajien lukumäärä sekä toimikausi. Säännöissä tulee mainita milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastaja sekä toiminnantarkastaja valitaan sekä

milloin tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään. Lisäksi säännöistä tulee selvittää yhdistyksen tilikausi ja yhdistyksen kokouksen koollekutsumisen periaatteet sekä miten yhdistyksen varat tulee käyttää, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan. (YhdL 2:8 § 5-9 k.)

Edellä mainittujen lain vaatimien vähimmäissääntömääräysten lisäksi on järkevää sisällyttää sääntöihin myös muita yhdistyksen toimintaa selkeyttäviä määräyksiä. Säännöissä kannattaa määritellä mahdolliset jäsenyyteen liittyvät erityismääräykset. Näitä voivat olla erilaiset ehdot jäsenyydelle tai rajoitukset jäsenen oikeuksiin. Yhdistys voi valita jäsenikseen vain miehiä tai naisia, mikäli tästä on määräys yhdistyksen säännöissä. Lisäksi jäsenten äänioikeutta voidaan rajoittaa esimerkiksi ala-ikäisyyden perusteella. Jäsenille voidaan asettaa myös melko vapaasti erinäisiä velvoitteita. Jäsenen velvoitteiksi voidaan säännöissä säätää esimerkiksi eroamisoikeuden rajoitus, läsnäolovelvollisuus yhdistyksen kokouksissa tai jopa jonkinasteinen velvollisuus osallistua yhdistyksen toimintaan. (Lydman ym. 2005, 199-204.)

Yhdistyksen on myös hyvä määritellä mahdollisimman tarkasti jäseniin kohdistuvat kurinpidolliset toimenpiteet tai jopa erottamiseen johtavat jäsenvelvoitteen rikkomiset. Kurinpidollisia toimenpiteitä voivat olla määräaikainen erottaminen, varoitus, huomautus tai rahallinen sanktio. Jäseniin ei voi kohdistaa kurinpidollisia toimenpiteitä, ellei niistä ole riittävästi yksilöityä nimenomaista sääntömääräystä. (Lydman ym. 2005, 203-204.)

Korkein oikeus on ottanut kantaa yhdistyksen kurinpidollisiin toimenpiteisiin. Yhdistyksen jäsen oli asetettu määräaikaiseen metsästyskieltoon, vaikka yhdistyksen säännöissä ei ollut kurinpitoa koskevia määräyksiä. Korkein oikeus katsoi, että metsästyskiellon määrääminen metsästysseuran jäsenelle on niin voimakasta puuttumista jäsenen oikeuksiin, että kurinpitomenettely ei voinut perustua vain yhdistyksessä yleisesti noudatettuun tapaan. (KKO 22.10.1997 T 3581, Finlex.)

Yhdistyksen nimenkirjoittamisesta tulisi tehdä erillinen määräys sääntöihin. Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja yhdistyslain 36 §:n mukaan. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan nimenkirjoitusoikeutta ei voi poistaa, mutta sitä voidaan rajoittaa niin, että puheenjohtajalla on nimenkirjoitusoikeus vain yhdessä toisen kanssa. Muita rajoituksia nimenkirjoitusoikeuteen ei saa merkitä yhdistysrekisteriin. Nimenkirjoitusoikeus voidaan kuitenkin säännöissä myöntää puheenjohtajan lisäksi myös jollekin muulle. (YhdL 6:36 §.) Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan seuran nimen kirjoittavat puheenjohtaja yksin tai varapuheenjohtaja toisen

johtokunnan varsinaisen jäsenen kanssa. Nimenkirjoittajien on oltava täysi-ikäisiä. (OFBC säännöt 17 §.)

Yhdistyslain muutos aiheuttaa tiettyjen asioiden kohdalla muutospaineita myös yhdistyksen sääntöihin. Uudistuksen voimaantulosäännösten mukaan yhdistyksen ei kuitenkaan tarvitse tehdä sääntömuutosta, vaikka yhdistys valitsisikin säännöissä mainitun tilintarkastajan tilalle toiminnantarkastajan. Laissa rinnastetaan vanha tilintarkastaja ja uuden lain mukainen toiminnantarkastaja, jolloin toiminnantarkastajaa sanana ei tarvitse muuttaa sääntöihin. Toiminnantarkastajaa ja toiminnantarkastusta koskevat samat säädökset kuin tilintarkastajaa ja tilintarkastusta. (Laki yhdistyslain muuttamisesta 16.7.2010, SäädK N:o 678, 2357.)

Oulun Floorball Club ry on rekisteröityessään yhdistysrekisteriin 9.1.2009, rekisteröinyt myös säännöt toiminnalleen. Koska säännöt on hyväksytty yhdistysrekisteriin, täyttävät ne myös lain vähimmäisvaatimukset. Säännöt ovat yleiset säännöt, joihin yhdistystä perustettaessa on lisätty juuri urheiluseuraa koskevia erityisvaatimuksia. Puheenjohtaja Milja Raudasojan mukaan Oulun Floorball Club ry:n säännöt ovat pääosin olleet riittävän yksityiskohtaiset. Säännöissä ei ole kuitenkaan Raudasojan mukaan riittävän yksityiskohtaisesti määritelty edellä esiteltyjä kurinpidollisia toimenpiteitä tai jäsenten velvollisuuksia. Sääntöihin on tehty muutoksia kahdessa yhdistyksen edellisessä yhdistyskokouksessa. Muutoksia tehtiin toistaiseksi vain nimenkirjoitusoikeuteen ja yhdistyskokouksien asialistoihin. Yhdistyslain muutoksen johdosta, Oulun Floorball Club ry ottaa käyttöön uuden toiminnantarkastajan. Sääntömuutosta yhdistys ei kuitenkaan aio tehdä ennen kuin sääntöjä muutoin tarvitsee muuttaa. Tämän hetkisen tilanteen mukaan yhdistyksen on valittava yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja vastaava määrä varatilintarkastajia. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

3 YHDISTYKSEN JÄSENYYS

Tässä kappaleessa käsitellään yhdistyksen jäsenyyttä jäsenen oikeuksien ja velvollisuuksien kautta. Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu yhdistyksen jäsenille (YhdL 4:16.1 §). Yhdistyksen jäsenet hyväksyy yhdistyksen hallitus, ellei säännöissä ole muuta määräystä. Jäseneksi voi pyrkiä ilmoittamalla halukkuudestaan yhdistyksen hallitukselle. (YhdL 3:12 §). Liittyessään yhdistykseen jäsen hyväksyy yhdistyksen säännöissä mainitut jäsenen velvollisuudet. Aatteellisen yhdistyksen jäsenyys on luonteeltaan henkilökohtainen, eikä yhdistyksen jäsen voi valtuuttaa toista edustamaan itseään kokouksessa. Tästä voidaan kuitenkin poiketa yhdistyksen säännöissä. (Lydman ym. 2005, 219-220.)

3.1 Jäsenen oikeudet

Yhdistyksen jäsenyys tuo mukanaan tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia. Yhdistyslaista on löydettävissä useita kohtia, jotka voidaan lukea jäsenen oikeuksiksi. Ensimmäiseksi yhdistyksen jäsenellä on oikeus käyttää päätösvaltaa (YhdL 4:16.1 §). Jäsenellä on lähtökohtaisesti aina oikeus osallistua päätösvallan käyttämiseen yhdistyskokouksessa (YhdL 4:17.1 §). Jäsenen oikeutta päätösvallan käyttämiseen voidaan rajoittaa unohtamatta jäsenten yhdenvertaisuutta. Yhdistyslain mukaan äänioikeus on kaikilla 15 vuotta täyttäneillä, ellei yhdistyksen säännöissä toisin määrätä (YhdL 5:25.1 §).

Jäsenellä on lisäksi oikeus säilyttää säännöissä mainitut erityiset edut (YhdL 5:33.2 §). Tällainen erityinen etu voi olla esimerkiksi sääntöjen määräys, jonka mukaan jäsenestä tulee vapaajäsen, kun hän on maksanut tietyn ajan jäsenmaksunsa. Erityiset edut säilyvät yhdistyksen vanhoilla jäsenillä, vaikka sääntöjen kyseistä kohtaa muutettaisiinkin. Päätös, jolla nämä erityiset edut poistetaan, on mitätön. (Loimu 2010, 52.) Jäsenellä on myös oikeus säilyttää yhdenvertaisuutensa (YhdL 5:33.2 §). Yhdenvertaisuutta voi loukata esimerkiksi päätös, jolla kokouksessa poistetaan äänioikeus jäsenmaksua maksamattomalta jäseneltä, jos säännöissä ei ole näin määrätty (Loimu 2010, 52).

Yhdistyksen jäsenellä on myös oikeus saada yhdistyksen kokous koolle tai oikeus vaatia muun päätöksenteon järjestämistä (YhdL 5:20.2 §; YhdL 5:22 §). Tiedonsaantioikeus kuuluu yhdistyksen jäsenen perusoikeuksiin. Jäsenellä on oikeus saada jäsenluettelosta tiedot, joihin sisältyy kaikkien

yhdistykseen kuuluvien jäsenten täydellinen nimi ja kotipaikka (YhdL 3:11.2 §). Yhdistyslain 31 §:n mukaan jäsenellä on myös oikeus tutustua yhdistyksen kokousten pöytäkirjoihin (YhdL 5:31.4 §). Mahdollisessa erottamistilanteessa jäsenellä on oikeus tulla kuulluksi, ellei kyse ole jäsenmaksun laiminlyönnistä. Jäsen saa myös äänestää erottamistaan koskevassa asiassa. (YhdL 3:15.2 §.)

Jäsenellä on aina oikeus pysyä yhdistyksen jäsenenä, ellei häneen voida soveltaa laissa tai säännöissä mainittuja erottamisperusteita (YhdL 3:14 §). Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai merkitsemällä se yhdistyksen kokouksen pöytäkirjaan. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että eroaminen tulee voimaan vasta tietyn ajan kuluttua. Tällainen määräaika ei saa kuitenkaan olla vuotta pitempi. (YhdL 3:13 §.) Yhdistyslaista on löydettävissä jäsenten oikeuksiksi vielä muun muassa jäsenen oikeus nostaa moitekanne yhdistystä vastaan sekä oikeus vaatia yhdistystä purkautuneeksi (YhdL 5:32 §; YhdL 7:41 §).

3.2 Jäsenen velvollisuudet

Liittyessään yhdistykseen jäsen hyväksyy yhdistyksen säännöissä mainitut jäsenvelvoitteet. Jäsenen velvollisuudet yhdistyslain näkökulmasta ovat yhdistyksestä erottamista käsittelevässä yhdistyslain 14 §:ssä. Kyseisen pykälän mukaan yhdistys voi erottaa jäsenen säännöissä mainituilla erottamisperusteella. Yhdistyksellä on myös aina oikeus erottamiseen, jos jäsen on jättänyt täyttämättä ne velvoitteet, joihin on yhdistykseen liittyessä sitoutunut. Erottamisoikeus on myös, mikäli jäsen on menettellyllään vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja. (YhdL 3:14 §.)

Korkein oikeus on ottanut kantaa urheiluseuratoiminnassa tapahtuneeseen yhdistyksen vahingoittamiseen. Kyseisessä tapauksessa yhdistyksen jäsen, urheilija, oli heikentänyt harjoitusten ilmapiiriä käyttäytymällä huonosti. Kyseistä jäsentä voitiin pitää asemansa perusteella arvostettuna yhdistyksen jäsenenä, jolta voitiin odottaa esimerkillistä käytöstä. Yhdistyksen sääntöihin oli lisäksi kirjattu, että yhdistyksen hallitus voi, niin katsoessaan, erottaa jäsenen, joka toiminnallaan vahingoittaa yhdistystä. Kyse oli siitä, oliko jäsen vahingoittanut yhdistystä ja oliko hallituksella oikeus erottaa jäsen. Korkein oikeus arvioi jäsenen toiminnan olleen sellaista, että yhdistyksen hallitus on perustellusti voinut katsoa jäsenen vahingoittaneen yhdistystä. (KKO 10.9.1993 T 3067, Finlex.)

Yhdistyksen jäsenen lakisääteisiin velvollisuuksiin ei kuulu velvollisuus asettua ehdokkaaksi tai ottaa vastaan luottamustehtäviä. Ehdokkuudesta voi aina kieltäytyä ilman perusteltua syytä.

Luottamustehtävää ei tarvitse ottaa myöskään vastaan, jos on tullut tehtävään valituksi poissaolevana. Jäsenen velvollisuuksiin ei voida lukea myöskään niin sanotusta oppositio toiminnasta pidättäytymistä. Jäsenellä on oikeus arvostella yhdistyksen johtoa tai yhdistyksen tekemiä päätöksiä. Arvostellessa on vain varottava vahingoittamasta toiminnallaan yhdistystä. (Loimu 2010, 62.)

3.3 Jäsenyyden päätyminen ja kurinpitotoimenpiteet

Yhdistyksen jäsenyys voi päättyä neljällä eri tavalla. Jäsenyys päättyy kun jäsen eroaa tai katsotaan eronneeksi tai yhdistys erottaa jäsenen. Jäsenyys päättyy myös kun jäsen kuolee tai yhdistys purkautuu tai lakkautetaan. Jäsen voidaan erottaa vain säännöissä tai laissa mainituin perustein. Yhdistyksellä on käytettävissään myös erilaisia jäsenen kohdistettavia kurinpitotoimenpiteitä. (Loimu 2010, 62-63.) Yhdistyslain 25 §:n 2 momentin mukaan yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että määrätyn ajan jäsenmaksunsa laiminlyönyt jäsen ei saa käyttää äänioikeuttaan (YhdL 5:25 §). Jos tällaista määräystä ei ole, kaikilla sääntöjen mukaan äänivaltaisilla jäsenillä on äänioikeus. Säännöissä voidaan myös määrätä tietyin perustein tapahtuvasta määräaikaisesta erottamisesta tai julkisesta varoittamisesta. Tällaiset kurinpitotoimenpiteet vaativat aina sääntömääräyksen. Lievempiä kurinpitotoimia voi aina suorittaa yhdistyksen hallitus. Jäsenoikeuksien kaventaminen on silloin lain mukaista, kun se liittyy tapaan, jolla jäsen on aikaisemmin käyttänyt jäsenoikeuksiaan. (Loimu 2010, 62-63.)

3.4 Jäsenyys Oulun Floorball Club ry:ssä

Oulun Floorball Club ry on avoin yhdistys, jonka jäseneksi liittytään ilmoittautumalla joukkueisiin tai maksamalla jäsenmaksu. Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen 5 §:n mukaan seuran varsinaiseksi jäseneksi voi johtokunta hyväksyä henkilön, joka sitoutuu noudattamaan seuran sääntöjä ja päätöksiä. Kunniajäseneksi voi seuran kokous kutsua johtokunnan esityksestä henkilön, joka on erittäin merkittävästi edistänyt seuran toimintaa. Kunniajäsenen arvo on elinikäinen. Seuraan voi myös liittyä pelkäksi kannattajajäseneksi. Kannattajajäseneksi voi seuran johtokunta hyväksyä yksityisen henkilön tai oikeuskelpoisen yhteisön, joka tukee seuran toimintaa suorittamalla vuotuisen tai kertakaikkisen kannattajajäsenmaksun. Kannattajajäsenellä on puhe- mutta ei äänioikeutta seuran kokouksissa. (OFBC säännöt 5 §.)

Oulun Floorball Club ry:n jäsenten tärkein ja lähes ainoa velvollisuus on suorittaa vuosittainen jäsenmaksu. Varsinaisilta jäseniltä kannettavien liittymis- ja jäsenmaksujen sekä kannattajajäsenmaksujen suuruudesta päättää vuosittain seuran kevätkokous. Kunniajäseniltä ja kunniapuheenjohtajalta ei peritä maksuja. (OFBC säännöt 9 §.) Jäsenyydestä on oikeus erota ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta seuran kokouksessa pöytäkirjaan merkitsemistä varten. Ero katsotaan tapahtuneeksi heti, kun ilmoitus on tehty, mutta eroava jäsen on velvollinen suorittamaan maksunsa sekä muut sääntöjen edellyttämät velvoitteet kuluvan kalenterivuoden loppuun asti. (OFBC säännöt 6 §.) Jäsen voidaan katsoa itse eronneeksi, jos jäsen on jättänyt kuusi kuukautta sitten erääntyneen jäsenmaksun maksamatta (OFBC säännöt 7 §.) Jäsen voidaan erottaa, mikäli jäsen ei täytä seuran sääntöjen mukaisia velvollisuuksiaan, toimii vastoin seuran tarkoitusta tai toimii törkeästi vastoin urheilun eettisiä periaatteita. (OFBC säännöt 8 §.)

Oulun Floorball Club ry:n jäsen sitoutuu noudattamaan myös kulloinkin voimassa olevaa Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry:n vahvistamaa antidopingsäännöstöä ja Kansainvälisen lajiliiton antidopingsäännöstöjä sekä Kansainvälisen Olympiakomitean antidopingsäännöstöjä. Dopingrikkomukset ja seuran jäsenelle niistä määrättävät seuraamukset on määrätty antidopingsäännöstoissä. Jäsen sitoutuu noudattamaan myös urheilun eettisiä periaatteita, joiden vastaisesta toiminnasta on seuraamuksena lajiliiton määräämä rangaistus sen mukaan kuin liiton säännöissä tai kilpailusäännöissä määrätään. Kansallinen lajiliitto tai Kansainvälinen lajiliitto voi päättää seuran jäsenelle dopingrikkomuksesta määrättävästä seuraamuksesta ja muista kurinpitotoimista. Johtokunta päättää myös muista kurinpitotoimista ja niiden yhteydessä annettavista rangaistuksista, jolloin noudatetaan asianomaisen lajin kansallisen liiton sääntöjä ja määräyksiä. Erotetulla ei ole oikeutta vaatia takaisin seuralle suorittamia maksuja. (OFBC säännöt 8 §.)

Oulun Floorball Club ry:n jäsenten oikeuksia on rajoitettu siten, että vain 15 vuotta täyttäneet jäsenmaksun suorittaneet voivat äänestää yhdistyksen kokouksissa. Kannattajajäsenillä ei ole äänioikeutta, eikä valtakirjalla saa äänestää. (OFBC säännöt 14 §.) OFBC:n säännöissä on myös erikseen mainittu, että saavutetut jäsenoikeudet säilyvät (OFBC säännöt 22 §). Puheenjohtaja Milja Raudasojan mukaan Oulun Floorball Club ry:n jäsenet eivät ole riittävän tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

4 YHDISTYKSEN HALLINTO

Tässä luvussa käsitellään yhdistyksen hallintoa, jonka voidaan katsoa muodostuvan yhdistyksen kokouksesta ja yhdistyksen hallituksesta. Kappaleessa selvitetään yhdistyskokouksen päätösvaltaa ja sen yhteydessä kokouksista pidettävää pöytäkirjaa sekä mahdollisia päätösvirheitä. Lopuksi käsitellään yhdistyksen käytännön toiminnan järjestelyistä vastaavaa yhdistyksen hallitusta sen tehtävien ja vastuiden valossa. Hallituksen tehtävistä tämän työn puitteissa keskeisimpinä yhteistyökumppani pitää varainhankintaa ja verotusta. Varainhankinnasta yhteistyökumppania kiinnostaa etenkin talkootyö ja sen verotus sekä veronsaajalle annettavat ilmoitukset. Nämä edellä mainitut asiat on sisällytetty hallituksen tehtävien yhteyteen. Lisäksi hallituksen vastuiden yhteyteen on otettu tietoa yhdistyksen vakuuttamisesta, joka myös on hallituksen vastuulla.

4.1 Yhdistyksen kokous

Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu sen jäsenille (YhdL 4:16.1 §). Päätösvaltaansa jäsenet käyttävät pääsääntöisesti yhdistyksen kokouksessa (YhdL 4:17.1 §). Jollei säännöissä ole toisin määrätty, jokaisella 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä on äänioikeus. Jokaisella äänioikeutetulla on yksi ääni, eikä äänioikeutta voi käyttää asiamiehen välityksellä, ellei säännöissä ole niin määrätty. (YhdL 5:25.1 §.)

Yhdistyskokous on kutsuttava koolle säännöissä määrättyä aikana (YhdL 5:20.1 §). Ylimääräinen yhdistyskokous on pidettävä, kun yhdistyskokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen kokous on kutsuttava koolle myös, mikäli vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä vaatii. (YhdL 5:20.2 §.) Vaatimus tulee esittää kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle, jonka on viipymättä kutsuttava kokous koolle (YhdL 5:20.3 §).

Kokouskutsussa on mainittava tarkasti kokouksen aika ja paikka sekä mahdollisuus etäosallistumiseen (YhdL 5:24.1 §). Kokouskutsussa on mainittava käsiteltävät asiat ja varsinkin asiat, jotka on säädetty yhdistyslain 23 §:ssä. Yleisesti on muutenkin suositeltavaa mainita kaikki käsiteltävät asiat kokouskutsussa, vaikka laki ei sitä vaatisikaan. Avoimuus käsiteltävien asioiden suhteen on hyvän yhdistyskäytännön mukaista. Mikäli kokouskutsussa jätetään mainitsematta lain vaatima asia, voi kokouspäätöstä rasittaa muotovirhe. (Lydman ym. 2005, 229-230.)

Jos yhdistyksen kokouksessa päätetään vain yhdistyksen säännöissä määrätystä kokouksen tehtäviin kuuluvista asioista, ei kokouskutsussa tarvitse mainita kaikkia kohtia. Käytännössä siis, jos kokous on yhdistyksen kevätkokous ja kokouksessa käsitellään vain säännöissä luetellut kevätkokouksen asiat, riittää kokouskutsussa maininta, että käsiteltävinä ovat esimerkiksi sääntöjen 10 § mukaiset asiat. Kokouskutsu on toimitettava säännöissä määrättyllä tavalla. Kokouskutsu voidaan toimittaa esimerkiksi sähköpostilla, mikäli säännöissä on näin määrätty. (Loimu 2010, 368.)

Yhdistyslain uudistuksen myötä jäsenet voivat osallistua yhdistyksen kokoukseen postitse, kuten ennenkin, mutta nyt myös tietoliikenneyhteyttä tai muuta teknistä apuvälinettä käyttäen tai jopa ennen kokousta. Mikäli yhdistyskokouksen päätöksentekoon voidaan osallistua ennen kokousta, on varmistuttava jäsenen osallistumisoikeudesta ja mahdollisen äänenlaskennan oikeellisuudesta. (YhdL 4:17.2 §). Tällaisesta mahdollisuudesta on kuitenkin aina tehtävä määräys sääntöihin. Etäosallistuminen tarkoittaa sitä, että jäsen voi osallistua yhdistyksen kokoukseen esimerkiksi videopuhelun avulla ja äänestää mahdollisessa äänestystilanteessa esimerkiksi pankkitunnusten avulla. Ennen kokousta päätöksentekoon voidaan osallistua esimerkiksi postiäänestyksellä. Tällöin jäsenluetteloon merkityille jäsenille lähetetään äänestyslipuke etukäteen postitse. (Loimu 2010, 74-75.)

Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan seura pitää kaksi varsinaista kokousta, kevät- ja syyskokouksen. Kokouskutsu on julkaistava vähintään 2 viikkoa ennen kokousta seuran Internet-sivuilla. Seuran jäsenet saavat esittää yhdistyksen kokouksen käsiteltäviksi haluamiaan asioita tekemällä niistä esityksen johtokunnalle 30 päivää ennen kokousta. Seuran sääntöihin on tätä varten kirjattu ohje, jonka mukaan lähestyvistä yhdistyskokouksesta ilmoitetaan, jolloin yhdistyskokouksessa käsitellyksi toivottavat asiat ehtivät mukaan varsinaiseen kokouskutsuun. (OFBC säännöt 10 §.)

4.1.1 Päätöksenteko yhdistyksen kokouksessa

Yhdistyksen kokouksessa on päätettävä yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta, kiinteistön luovuttamisesta tai kiinnittämisestä tai muuten yhdistyksen toiminnan kannalta merkittävän omaisuuden luovuttamisesta (YhdL 5:23.1 § 1-2 k.t.). Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että hallitus voi päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä (YhdL 5:23.2 §). Yhdistyskokous päättää hallituksen jäsenten, tilintarkastajan ja toiminnantarkastajan

valitsemisesta tai erottamisesta sekä tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä. Myös yhdistyksen purkaminen kuuluu yhdistyskokouksen päätettäväksi. (YhdL 5:23 § 4-6 k:t.). Mikäli edellä mainittuja asioita ei ole mainittu kokouskutsussa, ei päätöstä voida tehdä (YhdL 5:24.3 §).

Yhdistyksen päätöksenteossa tulee noudattaa pääsääntöisesti ehdottoman enemmistön periaatetta (Lydman ym. 2005, 235). Enemmistön periaate tarkoittaa sitä, että yhdistyksen kokouksen päätökseksi tulee se ehdotus, jota on kannattanut enemmän kuin puolet annetuista äänistä (YhdL 5:21.1 § 1 k.). Annettujen äänten mennessä tasan, kokouksen puheenjohtajan ääni ratkaisee (YhdL 5:21.1 § 2 k.). Yhdistyskokouksessa päätetään usein asioista, joista päättämiseen tarvitaan määräenemmistön tuki. Määräenemmistöllä tarkoitetaan kolmea neljäsosaa annetuista äänistä. (Lydman ym. 2005, 235.) Määräenemmistöpäätöksiä ovat sääntöjen muuttaminen, yhdistyksen purkaminen ja yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttaminen (YhdL 5:21.1 § 3 k.). Edellä esitetty ehdottoman enemmistön periaate tai määräenemmistö ovat tahdonvaltaista lainsäädäntöä, mikä tarkoittaa, että niistä voidaan yhdistyksen säännöissä sopia toisin (YhdL 5:21.1 §).

Yhdistyslain uudistuksen myötä lakiin kirjattiin jäsenten oikeus tehdä yksimielinen päätös ilman yhdistyskokousta. Tällainen päätös on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä sekä jokaisen yhdistyksen jäsenen allekirjoitettava (YhdL 4:17.4 §). Tällainen mahdollisuus on kuitenkin käytännössä vain pienten yhdistysten käytettävissä, koska jo muutaman kymmenen jäsenen yhdistyksessä kaikkien yhtäaikainen läsnäolo voi olla hyvin vaikeaa. Tällaista päätöstä ei siis voida tehdä niin, että jokaiselle jäsenelle soitetaan erikseen ja kysytään kantaa asiaan. (Loimu 2010, 78.)

Yhdistyksen jäsen ei saa olla esteellinen osallistuessaan päätöksentekoon. Jäsen on esteellinen päätettäessä hänen ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. (YhdL 5:26.1 §.) Esteellisyys on myös voimassa silloin kun jäsen on mukana päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valinnasta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta tai vastuuvapauden myöntämisestä, jos jäsen on tästä vastuussa (YhdL 5:26.2 §).

Oulun Floorball Club ry:n kokouksiin saavat osallistua kaikki seuran jäsenet. Päätösvaltaa yhdistyksen kokouksissa on rajoitettu kuitenkin siten, että vain 15 vuotta täyttäneet jäsenet voivat äänestää. (OFBC säännöt 14 §.) Oulun Floorball Club ry:n kokousten päätöksenteossa noudatetaan

enemmistöperiaatetta. Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Henkilöasiat ratkaistaan siten, että eniten ääniä saaneet valitaan ja tasatilanteessa vaali ratkaistaan arvalla. Muissa asioissa se mielipide voittaa, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt. Kaikissa kokouksissa suoritetaan vaadittaessa äänestys suljettuja lippuja käyttämällä. (OFBC säännöt 14 §.) Seuran sääntöjen muuttamisesta päättää kuitenkin yhdistyksen kokous vähintään kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on aina mainittava sääntöjen muuttamisesta. (OFBC säännöt 19 §.) Myös seuran purkamisesta päättää seuran kokous vähintään kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava erikseen seuran purkamisesta. (OFBC säännöt 20 §.)

Oulun Floorball Club ry:n yhdistyksen kokouksiin on puheenjohtaja Raudasojan mukaan osallistunut hyvin vähän yhdistyksen jäseniä. Yhdistyksen 168 jäsenestä, yhdistyksen kevätkokoukseen osallistui vain 10 yhdistyksen jäsentä. Vähäisen osallistujamäärän vuoksi esteellisyyssäädöksiä on ollut äärimmäisen vaikea noudattaa. Yhdistyksen kokousten päätökset ovat kuitenkin toisaalta olleet helppoja, koska kaikkien läsnäolijoiden kesken on voitu käydä henkilökohtaista keskustelua. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

4.1.2 Yhdistyksen kokouksen pöytäkirja

Yhdistyksen on pidettävä yhdistyksen kokouksessa tehdyistä päätöksistä pöytäkirjaa. Pöytäkirjan laatimisesta vastaa kokouksen puheenjohtaja. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja sen tarkastavat kaksi kokouksessa valittua tarkastajaa. (YhdL 5:31.1 §.) Yhdistyslaki ei aseta määrämuotovaatimuksia yhdistyksen pöytäkirjalle. Lydmanin ym. (2005, 235) mukaan asianmukainen päätöspöytäkirja sisältää vähintään yhdistyksen ja kokouksen tunnistetiedot eli tiedot siitä, onko kyseessä varsinainen vai ylimääräinen kokous. Lisäksi on mainittava kokouksen aika ja paikka sekä läsnäolijoiden määrä. Kokouksen avaaminen ja kokouksen järjestäytyminen eli puheenjohtajan ja pöytäkirjantarkastajien valinta, on myös merkittävä pöytäkirjaan. Tarpeen on myös todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Yhdistyslain mukaan myös kokouksessa tehdyistä päätöksistä on tehtävä pöytäkirja (YhdL 5:31.1 §). Päätöksen kirjaamisen lisäksi on pöytäkirjaan hyvä merkitä kokouksessa käsitellyt ehdotukset, mahdollisten äänestysten tulokset sekä eriävät mielipiteet ja lopulliset päätökset. Pöytäkirja päättyy muodollisesti kokouksen päättämiseen ja allekirjoituksiin. (Lydman ym. 2005, 237-238.)

Yhdistyksen jäsenellä on oikeus pyynnöstä saada yhdistyksen kokouksista laaditut pöytäkirjat nähtäväkseen (YhdL 5:31.3 §). Näin ollen muilla kuin yhdistyksen jäsenillä ei ole oikeutta tarkastella yhdistyksen kokouksen pöytäkirjoja. Kuten moni muukin asia, on myös asiakirjojen julkisempi käsittely yhdistyksen oman harkintavallan kautta sallittua ja syytä merkitä sääntöihin. (Lydman ym. 2005, 239.) Monet oikeustoimet edellyttävät usein yhdistyksen pöytäkirjaotetta todetakseen, mitä yhdistyksessä oikein on päätetty. Pöytäkirjalla voi olla myös todistearvoa mahdollisessa oikeudenkäynnissä yhdistystä vastaan. (Halila, H. & Tarasti, L. 2006, 462.)

Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen 13 §:n mukaan seuran, sen johtokunnan, jaostojen ja valiokuntien kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa. Seuran kokousten pöytäkirjat on allekirjoitettava puheenjohtajan ja sihteerin toimesta sekä valittujen tarkastajien tarkastettava. Johtokunnan, jaostojen ja valiokuntien pöytäkirjat tarkistetaan heti tai seuraavassa kokouksessa. (OFBC säännöt 13 §.) OFBC:n käytännön mukaan kaikkien seurassa toimivien ja siihen liittyvien joukkueiden ja muiden jaostojen on pidettävä kokouksistaan pöytäkirjoja. Joukkueiden pöytäkirjoja säilytetään joukkueiden omissa säilytystiloissa. Seuran pöytäkirjoja säilytetään seuran toimitiloissa, josta niitä on jäsenten mahdollista pyytää nähtäväksi. Kaikki pöytäkirjat ja muut asiakirjat säilytetään myös sähköisessä muodossa. OFBC:n käytännön mukaan toiminta on avointa ja kaikki asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia ja kaikkien luettavissa. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

4.1.3 Päätösvirhe yhdistyksen kokouksessa

Yhdistyksen kokouksen päätöstä voi jäädä rasittamaan virhe. Tämä tarkoittaa sitä, että päätöksentekoprosessissa on voinut tapahtua virhe tai päätös on voinut loukata jäsenen oikeutta. Virheellisten päätösten oikeusseuraamukset riippuvat virheen luonteesta. Vähäisimpiä virheitä sisältävät päätökset ovat moitteenvaraisesti pätemättömiä. Moitteenvarainen tarkoittaa sitä, että asiasta on nostettava kanne tuomioistuimeen ennen kuin päätös voidaan julistaa pätemättömäksi. Joskus päätöstä voi rasittaa kuitenkin niin vakava virhe, että päätös on moitteesta riippumatta pätemätön eli mitätön. Mitättömän päätöksen kumoaminen ei edellytä kanteen nostamista tuomioistuimeen. Virheestä voidaan kuitenkin olla yhdistyksessä erimielisiä, jolloin tuomioistuin voi arvioida virheen laadun ja todeta päätöksen mitättömäksi. (Lydman ym. 2005, 239.)

Yhdistyslain mukaan moitteenvaraisia ovat sellaiset päätökset, jotka eivät ole syntyneet asianmukaisessa järjestyksessä tai ovat yhdistyksen sääntöjen vastaisia tai jopa lainvastaisia (YhdL

5:32.1 §). Pätemättömyysperusteen on oltava sellainen, että se on tosiasiaa voinut vaikuttaa päätökseen tai sen tekemiseen. Tyypillisimpiä menettelyvirhetilanteita ovat sellaiset päätökset, jotka eivät ole syntyneet yhdistyksen menettelysääntöjen mukaan. Myös päätökset, joihin on osallistunut jäsen, jolla ei ole äänioikeutta tai, jonka jäsenyys ei mahdollisesti ole edes voimassa, ovat mahdollisia. (Lydman ym. 2005, 240-242.)

Moitekanne on nostettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä (YhdL 5:32.2 §). Moitekanteen voi nostaa yhdistyksen jäsen, hallitus tai hallituksen jäsen, mutta ei kuitenkaan henkilö, joka on myötävaikuttanut päätöksen syntymiseen (YhdL 5:32.1 §). Myötävaikuttamista on päätöksen puolesta äänestäminen tai jos päätös on tehty ilman vastaehdotuksia eli käytännössä yksimielisesti. Moiteoikeuden säilyttämiseksi jäsenen on merkittävä pöytäkirjaan eriävä mielipide ja pidättäytyttävä äänestyksestä tai vastustettava ehdotusta. (Lydman ym. 2005, 240-242.)

Moitekanteesta riippumatta mitättömiä ovat päätökset, jotka loukkaavat sivullisen oikeutta, vähentävät yhdistyksen jäsenen erityistä oikeutta tai sisällöltään tai päätöksentekotavaltaan olennaisesti loukkaavat jäsenen yhdenvertaisuutta (YhdL 5:33 §). Yhdistyslain 33 §:n mukaan yhdistyksen jäsen, hallitus, hallituksen jäsen tai se, jonka oikeutta loukataan, voi nostaa kanteen päätöksen vahvistamiseksi mitättömäksi (YhdL 5:33.3§).

Päätöksen mitättömäksi vahvistamista varten nostettavalle kanteelle ei ole laissa asetettu määräaika. Tämä voi aiheuttaa sen, että väärin tehdyn päätöksen mukaan toimimisesta on tullut jo pitkään vallinnut käytäntö, mikä taas voi aiheuttaa päätöksen muuttumisen päteväksi. Yhdistyksen päätökselle voidaan hakea myös täytäntöönpanokieltoa. (Lydman ym. 2005, 240-242.) Säännös väliaikais määräyksestä löytyy yhdistyslain 34 §:stä, jonka mukaan kanteen ollessa vireillä, oikeus voi kieltää yhdistyksen päätöksen täytäntöönpanon tai keskeyttää sen (YhdL 5:34.1 §). Virheellisen päätöksen voi kuitenkin aina itse pyrkiä korjaamaan tekemällä uuden päätöksen, joka kumoaa aiemman virheellisen päätöksen. (Lydman ym. 2005, 240-24).

Korkeimmassa oikeudessa on käsitelty yhdistyksen kokouksessa tehtyjen päätösten lainmukaisuutta. Yhdistyksen hallitus oli laatinut tilintarkastajan kehotuksesta yhdistykselle jäsenluettelon. Tässä yhteydessä yhdistyksen jäsenten edellytettiin hakevan jäsenyyttä uudelleen. Osa jäsenistä ei jättänyt hakemusta ja hakemuksistakin hallitus hyväksyi vain osan. Korkeimman oikeuden mukaan aikaisempaa jäsenyyttä ei voitu tällä tavoin lakkauttaa. Samassa yhteydessä yhdistyksen kokoukseen oli lähetetty kutsut vain jäsenluetteloon otetuille. Muilta jäseniltä estettiin pääsy kokoukseen. Kokouksessa

tehtyjen päätösten katsottiin päätöksentekotavallaan loukanneen olennaisesti yhdistyksen jäsenten yhdenvertaisuutta, joten päätökset olivat mitättömiä. (KKO 07.05.2007 T 871, Finlex.)

Kyseisessä tapauksessa siis katsottiin, että jäsenten yhdenvertaisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuutta oli loukattu olennaisesti estämällä pääsy yhdistyksen kokoukseen joiltakin yhdistyksen jäseniltä. Täten katsottiin, että poissaolevilla jäsenillä olisi voinut olla mahdollisuuksia vaikuttaa kokouksessa tehtyihin päätöksiin, joten päätökset olivat mitättömiä.

Oulun Floorball Club ry:n toiminnassa on usein mietitty, miten päätöksenteko rakentuu ja milloin päätös on moitteeton tai pätemätön. Puheenjohtaja Raudasojan mukaan yhdistyksen päätökset ovat olleet lainmukaisia, eikä niitä ole moitittu. Raudasojan mukaan päätöksenteko on rakennettu kuitenkin pitkälti niin, että yhdistyksen kokous päättää kaikista merkittävistä asioista ja hallitus huolehtii päätösten toimeenpanosta. Tulevaisuudessa yhdistyksen tulee kuitenkin muuttaa sääntöjään, jotta se voi tehdä laillisia päätöksiä koskien esimerkiksi kurinpitotoimenpiteitä. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

4.2 Hallitus

Yhdistyksellä on oltava lakisääteisesti hallitus, jota kutsutaan käytännössä usein myös johtokunnaksi (YhdL 6:35.1 §; Lydman ym. 2005, 244). Hallitus on ainoa lakimääräinen ja pakollinen yhdistyksen toimielin. Muitakin toimielimiä voidaan tarvittaessa perustaa ja niille voidaan antaa säännöissä yhdistyksen hallintoon liittyviä oikeuksia, mutta ei laissa yhdistyksen hallitukselle määrättyjä tehtäviä. Yhdistyksen hallitukselle lain asettamaa vastuuta ei siis voida siirtää muille toimielimille. (Lydman ym. 2005, 244.)

Hallituksen valitsee yhdistyskokous säännöissä määrättyinä ajankohtana (YhdL 5:23.4 §). Yhdistyslaki asettaa tietyt kelpoisuusehdot erikseen hallituksen puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle ja hallituksen jäsenelle. Lain mukaan yhdistyksen hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä, joista yksi tulee valita puheenjohtajaksi. Hallituksen puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen. (YhdL 6:35.1-2 §.) Puheenjohtajan on siis oltava vähintään 18-vuotias eikä hänen toimivaltaansa ole rajoitettu. Myös mahdollisen varapuheenjohtajan on täytettävä nämä vaatimukset. (Lydman ym. 2005, 245-246.)

Muut hallituksen jäsenet ovat kelpoisia tehtäväänsä, mikäli ovat 15 vuotta täyttäneitä. (Lydman ym. 2005, 245-246.) Kuitenkaan konkurssissa oleva ei voi toimia yhdistyksen hallituksen jäsenenä (YhdL 6:35.2 §). Lisäksi hallituksen puheenjohtajalla tulee olla kotipaikka Suomessa, ellei Patentti- ja rekisterihallitukselta ole haettu poikkeuslupaa (YhdL 6:35.3 §). Hallituksen jäsen tai muu toimihenkilö on esteellinen osallistumaan päätöksentekoon, jossa käsitellään hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta tai muuta sellaista asiaa, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa (YhdL 6:37 §).

Oulun Floorball Club ry:ssä hallituksena toimii johtokunta. Johtokuntaan valitaan kahdeksi toimintavuodeksi kerrallaan puheenjohtaja ja 3-5 jäsentä ja 1-3 varajäsentä. OFBC:ssä johtokunnan puheenjohtajan rooli on merkittävä, koska johtokunnan puheenjohtaja toimii samalla myös koko seuran puheenjohtajana. Johtokunnan jäsenistä ja varajäsenistä puolet on erovuorossa vuosittain. Ensimmäisellä kerralla eroaa puolet arvan perusteella. Johtokuntaan valitaan sekä miehiä että naisia, ellei erityisiä syitä ole. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Johtokunta valitsee lisäksi sihteerin, taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt, jotka voidaan valita myös johtokunnan ulkopuolelta. Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat sen tarpeelliseksi tai kun puolet johtokunnan jäsenistä kirjallisesti sitä vaatii. Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja hänen lisäksi vähintään puolet sen jäsenistä on saapuvilla. (OFBC säännöt 15 §.)

4.2.1 Hallituksen tehtävät

Yhdistyksen hallituksen on yhdistyslain 35 §:n mukaan hoidettava huolellisesti yhdistyksen asioita lain, sääntöjen ja yhdistyksen kokouksen päätösten mukaisesti (YhdL 6:35.1 §). Yhdistyslain uudistus toi yhdistyslain 35 §:ään täsmennyksen, jonka mukaan hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty (YhdL 6:35.1 §). Hallitus huolehtii yhdistyskokouksen päätösten mukaisesti yhdistyksen asioiden hoidosta. Yhdistyksen hallituksella ei ole yleistuomivaltaa hoitaa yhdistyksen asioita eikä sille voida siirtää asioita, joiden päätösvalta kuuluu yhdistyksen kokoukselle. Hallituksen rooli yhdistyksen toiminnassa onkin toimeenpaneva, ei päätösvaltaa käyttävä. (Lydman ym. 2005, 244-245.) Yhdistyslain mukaan hallitus toimii myös yhdistystä edustavana toimielimenä (YhdL 6:35.1 §).

Halilan ym. (2006, 480) näkemyksen mukaan hallituksella on kaksi tarkoitusta, hallinto- ja valvontafunktio. Yhdistyksestä ja sen toimintatavoista riippuen hallituksen tehtävänä voi olla sekä hallintotoimien suorittaminen että niiden valvominen ja vastuun kantaminen. Hallintotoimintaan voidaan lukea toiminnan suunnittelusta huolehtiminen ja organisointi sekä sellaisista asioista päättäminen, joihin hallituksen päätös riittää. On tavallista, että hallituksen jäsenet jakavat tehtäviä keskenään, mutta päätökset hallituksen on tehtävä yhdessä. Vastuu päätöksistä on pääsääntöisesti yhteistä. (Halila ym. 2006, 480.)

Halilan ym. (2006, 480) mukaan hallituksen tehtävänä on mahdollistaa varsinainen päätöksenteko yhdistyksessä. Hallitus kutsuu koolle yhdistyksen kokouksen ja valmistelee kokouksen asiat. Hallitus panee täytäntöön yhdistyksen kokouksen päätökset ja valvoo niiden täytäntöönpanoa. Hallituksen päätehtävänä voidaan pitää yhdistyksen juoksevien asioiden hoitoa ja suhteita ulkopuolisiin. Hallitus huolehtii yhdistyksen taloudesta ja omaisuudesta. Vaikka tehtävien konkreettinen hoito olisikin annettu yhdistyksen ulkopuolisen hoidettavaksi, on hallitus aina kuitenkin vastuussa näistä asioista. (Halila ym. 2006, 480-481.) Hallituksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös huolehtia jäsenluettelon pitämisestä (YhdL 3:11.1 §).

Oulun Floorball Club ry on säännöissään määritellyt johtokunnan tehtäviksi erityisesti toteuttaa seuran kokouksen päätökset, johtaa ja kehittää seuran toimintaa, valita tarvittavat jaostot, valiokunnat ja työryhmät sekä niiden puheenjohtajat. Hallitus vastaa seuran taloudesta, pitää jäsenluetteloja, tekee seuran toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä toiminta- ja taloussuunnitelmat seuraavaa toimintavuotta varten. Hallituksen tehtävänä on hoitaa seuran tiedotustoimintaa, hyväksyä ja erottaa jäsenet sekä päättää jäseniä koskevista kurinpitotoimista. Lisäksi sääntöjen mukaan hallituksen tehtävänä on valita ja erottaa seuran palkatut toimihenkilöt sekä sopia heidän eduistaan, päättää seuran ansiomerkkien myöntämisestä ja muiden kunnia- ja ansiomerkkien esittämisestä. Hallituksen tulee myös ryhtyä muihin toimenpiteisiin, joita seuran etu vaatii sekä luovuttaa tilit tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään kolme viikkoa ennen syyskokousta. (OFBC säännöt 15 §.) Oulun Floorball Club ry:ssä toimii myös jaostoja, joille johtokunta voi antaa erityisiä hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Jaostot voivat päättää sisäisestä toiminnastaan itse, kuitenkin siten, että seuran johtokunta vahvistaa jaoston tekemät oikeustoimet. (OFBC säännöt 18 §.)

Talkootyö ja veronsaajalle annettavat ilmoitukset

Yksi yhdistyksen hallituksen tärkeimmistä tehtävistä on yhdistyksen varainhankinta ja siihen liittyvä verotus. 1.9.2010 voimaan astuneen yhdistyslain muutoksen myötä yhdistyslakiin kirjattiinkin, että hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla (YhdL 6:35.1 §). Oulun Floorball Club ry:n johtokunnan toiminnan helpottamiseksi on tähän opinnäytetyöhön otettu lyhyt kuvaus talkootyöstä sekä veronsaajalle annettavista ilmoituksista.

Talkootyö on tyypillinen varainhankinnan muoto yhdistystoiminnassa. Talkootulojen verotusta harkittaessa erotellaan, onko talkootyö yhdistyksen tuloa vai talkoolaisen henkilökohtaista tuloa. Jos tulo katsotaan seuran tuloksi, pohditaan vielä, onko tulo seuran elinkeinotuloa vai verovapaata talkootyön tuloa. Talkootyö katsotaan verottomaksi vain rekisteröidylle, yleishyödylliselle yhdistykselle. Talkootyöstä saatava hyöty on lisäksi jaettava laajemmalle piirille kuin työn suorittajille. Tuloja ei siis voi niin sanotusti ”korvamerkitä” tietyille jäsenille. Talkootyötä ei ole työ, joka tehdään työnantajan johdon ja valvonnan alaisena, eikä se saa olla sellaista, joka muuten tehtäisiin toimeksiantajan omilla työntekijöillä. Tyypillisesti talkootyö ei vaadi erityistä ammatillista osaamista. Lisäksi talkootyön on oltava tilapäistä eikä se saa olla elinkeinotoimintaa. (Lappi, Kahakorpi, & Anttila 2009, 64-65; Verohallinnon ohje, 12.10.2005, Dnro 508/32/2005.)

Oulun Floorball Club ry:n johtokunnan linjauksen mukaan, talkootyötä ei saa pääomittaa antamalla talkootyöhön osallistuneille alennusta kausimaksuista tai muuta etua. Talkootyö on tehtävä puhtaasti vapaaehtoisuuteen perustuen ja talkootyöstä saatava tulo tulee käyttää yhteisesti. Talkootyön tekijöille ei siten tule maksaa palkkaa. OFBC:n tähän asti suorittama talkootyö on ollut saajalleen eli joukkueille tai seuralle itselleen verotonta tuloa. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

Yleishyödyllinen yhdistys on ilmoitusvelvollinen veronsaajalle. Veronsaajalle voidaan tarvittaessa antaa veroilmoitus. Veroilmoitus ei ole pakollinen pienimmille yhdistyksille, mutta pyydettyäessä se on annettava. Veroilmoituksen lisäksi yleishyödyllisen yhdistyksen on tehtävä veronsaajalle kausi-ilmoitus ja vuosi-ilmoitus maksetuista palkoista, palkkioista tai muista niihin rinnastettavista maksuista. Kausi-ilmoitus tehdään joka kuukausi tai verohallinnon luvalla joka kolmas kuukausi. Kausi-ilmoituksessa ilmoitetaan palkoista tai palkkioista pidätetyt ennakonpidätykset. Vuosi-ilmoituksella ilmoitetaan kaikki verovuonna maksetut palkat ja siihen rinnastettavat palkkiot matkakorvauksineen. (Verohallinnon ohje, 30.4.2007, Dnro 384/349/2007.)

Oulun Floorball Club ry:ssä veronsaajan ohjeistus on koettu riittämättömäksi. Ohjeita on saatavilla, mutta niitä tulisi osata etsiä. Veronsaaja ei ole pyytänyt OFBC:ltä veroilmoituksen antoa, mutta vuosi-ilmoitus ja kausi-ilmoitus on täytynyt antaa. Vuosi-ilmoitus annettiin useita kuukausia myöhässä, koska kyseisestä ilmoituksesta ei ollut tietoa hallituksen jäsenillä. Kausi-ilmoituksia on annettu vasta yksi, erotuomareille maksetuista ennakonpidätyksistä. Veronsaajalta toivotaan helpompaa ja toimivampaa järjestelmää ilmoitusten antoon. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

4.2.2 Hallituksen vastuu

Yhdistyslain 6.2 §:n mukaan rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhdistyksen velvoitteista (YhdL 1:6.2 §). Vastuu siirtyykin siis yhdistyksessä toimiville luottamushenkilöille, jotka ovat vastuunalaisia toimistaan. Mikäli luottamushenkilöt laiminlyövät velvollisuutensa, ovat he vastuussa toimistaan. Vastuu voi olla parlamentaarista, rikosoikeudellista tai vahingonkorvausoikeudellista. (Halila ym. 2006, 537-539.) Yhdistyslain 39.1 §:n perusteella hallituksen jäsenet ja muut luottamushenkilöt voivat olla vahingonkorvausvastuussa yhdistykselle, yhdistyksen jäsenelle tai sivulliselle. Yhdistyksen jäsenelle tai sivulliselle vahingonkorvausvastuu syntyy vain, jos kysymys on yhdistyslain tai yhdistyksen sääntöjen rikkomisesta. Yhdistykselle luottamushenkilöiden vahingonkorvausvastuu kattaa kaiken tahallisen tai tuottamuksellisen toiminnan, jonka seurauksena vahinkoa on syntynyt. (YhdL 6:39.1 §.)

Yhdistyksen luottamushenkilöt ovat lähtökohtaisesti yhteisesti vastuussa tekemistään päätöksistä niin kauan kunnes vastuuvapautus on myönnetty. Vastuuvapauden myöntäminen ei suojaa kuitenkaan ulkopuolisten vahingonkorvausvaatimuksilta. Kanteen voi aina nostaa vahinkoa kärsinyt yhdistyksen jäsen tai ulkopuolinen vahingonkärsijä. Hallituksen jäsenen on mahdollista vapautua vastuusta vastustamalla päätöstä ja merkitsemällä se pöytäkirjaan. Korvausvelvollisuus voi syntyä kuitenkin, jos osallistuu vastustamansa päätöksen toimeenpanemiseen myöhemmin. (Halila ym. 2006, 537-554; Muukkonen 2008, 221-226.)

Jäsen ei voi myöskään vältellä vastuuta jättäytymällä pois hallituksen työstä, jos hän jatkaa kuitenkin hallituksen jäsenenä. Vahingonkorvausvastuu ei kuitenkaan koske sitä, joka ei ole esteellisyytensä vuoksi osallistunut päätöksentekoon. Sama koskee luottamushenkilöä, joka pätevästä syystä on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Vahingonkorvausvelvollisuus yhdistykselle syntyy vain, jos

yhdistykselle aiheutuu todellista vahinkoa. Pääsääntöisesti vahingonkorvausvastuu liittyy usein yhdistyksen ottamiin taloudellisiin riskeihin tai luottamustehtävän laiminlyöntiin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi taloudenhoitajan huoleton rahankäyttö tai hallituksen perusteeton lainananto. (Halila ym. 2006, 537-554; Muukkonen 2008, 221-226.)

Vahingonkorvausvastuun ohella hallituksen jäsen voi olla myös parlamentarisessa vastuussa. Luottamushenkilöiden on nautittava jäsenten luottamusta ja tämä luottamus mitataan säännöllisesti yhdistyksen kokouksessa. Vahingonkorvausvastuun ja parlamentaarisen vastuun ohella voidaan puhua myös rikosoikeudellisesta vastuusta. Rikosoikeudellinen vastuu yhdistystoiminnassa perustuu pitkälti rikoslakiin, 19.12.1889/39. Rikoslain mukaisista rikoksista yhdistyksissä esille voivat nousta petos, kirjanpitorikos tai tilintarkastusrikos, mutta keskeisimmäksi voidaan nostaa rikoslain 36 luvun 5 §:n säännös luottamusaseman väärinkäyttö. Luottamusaseman väärinkäyttöä voi ilmentyä siten, että luottamushenkilö ryhtyy sellaiseen toimeen, johon hänellä ei ole oikeutta tai laiminlyö tehtävänsä. (Muukkonen 2008, 227-228; RikosL 19.12.1889/39, 36:5 §.) Luottamusasemassa olevana henkilönä pidetään sellaista, jolle on annettu tehtäväksi hoitaa yhdistyksen taloudellisia tai oikeudellisia asioita. Luottamusaseman väärinkäytön edellytyksenä on, että tehtävien tai velvoitteiden laiminlyönti on aiheuttanut selkeää vahinkoa yhdistykselle. (Muukkonen 2008, 227-228.)

Yhdistyksen hallitus oli yhdistyksen varojen sijoitustarkoituksessa myöntänyt yksityishenkilölle lainan, joka oli määrältään vastannut yhdistyksen noin neljän vuoden jäsenmaksutuloja ja muodostanut suurimman osan yhdistyksen varallisuudesta. Lainan määrän jäätyä yhdistyksen vahingoksi yhdistys vaati hallituksen puheenjohtajalta vahingonkorvausta. Velaksiannosta päättämisen katsottiin yhdistyslain mukaan kuuluneen yhdistyksen kokoukselle. Hallituksen puheenjohtaja oli velvollinen korvaamaan vastoin yhdistyksen toimielinten päätösvallan jakoa koskevia säännöksiä tehdystä toimesta yhdistykselle aiheutuneen vahingon. (KKO 25.10.2001 T 2218, Finlex.)

Kyseisessä tapauksessa oli siis kyse toimivaltajaosta ja siitä kenen vastuulla on riskinotto. Koska kyseessä oli suuri rahallinen päätös, olisi päätösvalta kuulunut yhdistyksen kokoukselle.

Urheiluseuran hallituksen alaisuuteen oli asetettu jaostoja, joista yhdelle olivat kuuluneet seuran varainhankinta ja -hoito yhdessä palkatun toiminnanjohtajan kanssa. Hallituksen puolesta sen puheenjohtaja oli valvonut jaoston toimintaa. Seuran jätettyä suorittamatta valtiolle ennakonpidätystä ja työnantajan sosiaaliturvamaksua hallituksen puheenjohtajana ja sanotun jaoston jäsenenä toimineet hallituksen jäsenet veloitettiin korvaamaan valtiolle näin heidän tuottamuksestaan aiheutunut vahinko. Korkein oikeus katsoi, että jaosto oli itsenäisesti hoitanut tehtävänsä eikä muutakaan erityistä syytä valvontaan hallituksen taholta

puheena olevan laiminlyönnin estämiseksi osoitettu, muita hallituksen jäseniä vastaan ajettu korvauskanne hylättiin. (KKO 11.12.1987 T 3398, Finlex.)

Tässä tapauksessa hallituksen jäsenen vastuuta tarkasteltiin siis laiminlyönnin valossa. Koska yhdistyksen hallitukselle on annettu mahdollisuus jakaa muita kuin lainsäädännöllisiä tehtäviä myös yhdistyksessä toimiville jaostoille, on yhdistyksen hallituksen huolehdittava jaostojen toiminnan lainmukaisuudesta. Jos jaostojen toiminnasta vastaa vain tietty osa hallituksen jäsenistä, ovat he vastuussa mahdollisissa virhetilanteissa. Tästä syystä toimihenkilöiden ei tule suhtautua saamaansa tehtävään välinpitämättömästi.

Vakuuttaminen

Yhdistystoiminnassa usein unohdetaan tai tietoisesti kustannussyistä halutaan välttää vakuutusten ottamista. Yhdistykset, joissa on palkattua työvoimaa, vakuuttavat luonnollisesti työntekijänsä, mutta koska työ käsittelee yhdistystä, jonka toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, jätetään työnantajan lakisääteiset vakuutukset huomioimatta. Urheilujärjestöjen kannalta olennaisin syy hankkia vakuutus on lakisääteinen velvoite. Urheiluseurat ovat usein järjestämässä erilaisia tapahtumia, joissa vakuutusta voidaan edellyttää. Yhdistyksen kaikenlainen vakuuttaminen on yhdistyksen hallituksen vastuulla ja harkinnan varassa.

Vakuutuksia säätelee vakuutuslaki, 28.6.1994/543. Vakuutuslain keskeisenä sisältönä on vakuutuksenantajan tiedonantovelvollisuus sekä vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus sekä seuraamukset tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä. Laissa säädellään vakuutusmaksua ja vakuutuskorvausta koskevat periaatteet. Vakuutuslakia sovelletaan muuhun vakuutukseen kuin lakisääteiseen vakuutukseen (VSL 1:1.1 §). Yksi yhdistyksen hallituksen tehtävistä on turvata yhdistyksen omaisuus huolellisesti ja minimoida mahdolliset riskit. Lainsäädännössä ei ole mainintaa yhdistyksen pakollisista vakuutuksista, mutta hallituksen on järkevää tarkastella yhdistyksen toiminnan laajuutta ja sen vakuutustarvetta. (Petrell 2003, 22-23.)

Yhdistyksen vakuutustarve voi usein johtua yhdistyksen järjestämästä tilaisuudesta. Kokoontumislain, 22.4.1999/530, 16 §:n mukaan poliisi voi edellyttää yleisötilaisuuden järjestäjältä vastuuvakuutusta, jos henkilöille tai omaisuudelle voi aiheutua vahinkoa (KokL 3:16 §). Mikäli yhdistyksellä on kiinteää tai irtainta omaisuutta, sen tulee tarvittaessa huolehtia omaisuuden vakuuttamisesta palo- ja varkausvakuutuksilla. Nämä vakuutukset ovat tavallisimmat yhdistysten vahinkovakuutukset. Lisäksi

on olemassa vapaaehtoisia vastuuvakuutuksia, jotka otetaan sellaisten tilanteiden varalta, joissa yhdistyksen toiminnasta aiheutuu vahinkoa ulkopuolisille tahoille ja joista yhdistys on juridisesti korvausvastuussa. Vakuutus kattaa kaikkien yhdistyksen nimissä toimivien henkilöiden tekemiset. Kyseessä voivat siis olla toimihenkilöt, luottamushenkilöt tai muuten toiminnassa mukana olevat vapaaehtoiset henkilöt. Vakuutuksella voidaan korvata sekä henkilö- että esinevahinkoja. Vastuuvakuutukset eivät korvaa yhdistyksen omalle omaisuudelle tai lainassa olevalle tai muutoin yhdistyksen hallussa olevalle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja. (Petrell 2003, 22-23.)

Omaisuus- ja vastuuvakuutusten lisäksi yhdistykset vakuuttavat usein jäsenistönsä pysyvällä tapaturmavakuutuksella ja erilaisiin tilaisuuksiin osallistuvat vakuutetaan sitten erillisellä tapaturmavakuutuksella. Tapaturmavakuutukset korvaavat sairaanhoidosta ja kuljetuksista aiheutuvat välittömät kulut. Vakuutuksiin on järkevää sisällyttää myös lisäkorvaus vammautumisesta ja kuolemasta. Paljon talkootyövoimaa käyttävien yhdistysten on järkevää vakuuttaa pysyvästi myös vapaaehtoiset toimijat. Erityisen tärkeää on huolehtia talkooväen vakuutuksista kun kyseessä on riskialtista toimintaa kuten esimerkiksi rakennus- tai korjaustoiminta. (Petrell 2003, 22-23.)

Oulun Floorball Club ry toimi ensimmäisen toimintakautensa ilman vakuutuksia. Pelaajat olivat vakuutettuja salibandyliiton tarjoaman vakuutuksen tai itse hankitun vakuutuksen myötä. Hallituksella tai muilla toimihenkilöillä ei kuitenkaan ollut vakuutusta mahdollisten virheiden tai vahinkojen varalta. Toisaalta Oulun Floorball Club ry ei omista kiinteistöä tai muutakaan vakuutettavaa omaisuutta. Puheenjohtaja Milja Raudasojan mukaan OFBC on pohtinut hallituksen vastuuvakuutuksen ottamista. Vakuutus olisi tärkeää etenkin, jos yhdistyksen jäsenmäärä jatkaa kasvuaan ja toiminta laajenee entisestään. Tähän asti vakuutuksen ottaminen on ollut aloittelevalla seuralle kustannuskysymys. Vakuutuksella ei ole koettu saatavan riittävää hyötyä sen kustannuksiin nähden. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

5 YHDISTYKSEN TIETOSUOJA

Yleishyödyllisen yhdistyksen on yleensä toimintaa helpottaakseen pidettävä jonkinlaista luetteloa jäsenistään. Myös yhdistyslaki säättää yhdistyksen hallituksen tehtäväksi pitää jäsenluetteloa yhdistyksen jäsenistä (YhdL 3:11.1 §). Lisäksi yhdistyksen on käsiteltävä jäsentensä tietoja mahdollisesti myöntäessään erilaisia käyttöoikeuksia toimihenkilöille. Näiden tietojen käsittely on syytä hoitaa huolellisesti ja yksilönsuoja muistaen. Kansalaisten yksityisyyden suojaamiseksi on säädetty henkilötietolaki, 22.4.1999/523. Tässä kappaleessa käsitellään yhdistyksen tietosuoja ja siihen liittyvää lainsäädäntöä.

5.1 Jäsenluettelo

Yhdistyksen 3 luvun 11 §:n mukaan yhdistyksen hallituksen on pidettävä jäsenluetteloa. Jäsenluetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka (YhdL 3:11.1 §). Henkilötietoja käsiteltäessä on noudatettava henkilötietolakia. Henkilötietolain tarkoituksena on toteuttaa yksityiselämän suojaa sekä muita yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia henkilötietoja käsiteltäessä. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää hyvän tietojenkäsittelytavan kehittämistä ja noudattamista. (HTL 1:1 §.) Henkilötietolakia sovelletaan henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn ja muuhun käsittelyyn, kun henkilötiedot muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa henkilörekisteri tai sen osa (HTL 1:2 §).

Henkilötietoina pidetään kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi (HTL 1:3 § 1 k.). Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan henkilötietojen keräämistä, tallettamista, järjestämistä, käyttöä, siirtämistä, luovuttamista, säilyttämistä, muuttamista, yhdistämistä, suojaamista, poistamista, tuhoamista sekä muita henkilötietoihin kohdistuvia toimenpiteitä (HTL 1:3 § 2 k.). Jäsenluetteloon merkittävien tai muutoin käsiteltävien henkilötietojen tulee täyttää tarpeellisuusvaatimus sekä virheettömyysvaatimus (HTL 2:9 §). Tarpeellisuusvaatimus tarkoittaa sitä, että henkilötietojen on oltava määritellyn henkilötietojen käsittelyn kannalta tarpeellisia (HTL 2:9.1 §). Virheettömyysvaatimus tarkoittaa sitä, etteivät käsiteltävät henkilötiedot saa olla virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita (HTL 2:9.2 §).

Yhdistyksen jäsenluetteloon merkittävistä tiedoista syntyy henkilörekisteri. Henkilörekisterillä tarkoitetaan henkilötietolaissa käyttötarkoituksensa vuoksi yhteenkuuluvista merkinnöistä muodostuvaa henkilötietoja sisältävää tietojoukkoa, jota käsitellään osin tai kokonaan automaattisen tietojenkäsittelyn avulla. Tai tietojoukkoa, joka on järjestetty kortistoksi, luetteloksi tai muulla näihin verrattavalla tavalla siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot voidaan löytää helposti ja kohtuuttomitta kustannuksitta. (HTL 1:3 § 3 k.) Henkilörekisterin ylläpitäjää kutsutaan henkilötietolaissa rekisterinpitäjäksi (HTL 1:3 § 4 k.).

Yhdistyksen jäsenluettelon ja muidenkin henkilötietoja käsittelevien tulee noudattaa huolellisuusvelvoitetta. Tietoja tulee käsitellä laillisesti, noudattaa huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa. Rekisterinpitäjän tulee huolehtia, ettei yksityisyyden suojan turvaavia perusoikeuksia rajoiteta ilman laissa säädettyä perustetta. (HTL 2:5 §.) Henkilötietojen käsittely tulee olla asiallisesti perusteltua rekisterinpitäjän toiminnan kannalta. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, kerääminen ja luovuttaminen on suunniteltava jo ennen tietojen keräämistä tai rekisteröimistä. Tarkoitus tulee määritellä siten, että siitä ilmenee syy miksi henkilötietoja käsitellään. (HTL 2:6 §.) Henkilötietoja saa käsitellä vain tavalla, joka on tarpeen tarkoituksen saavuttamiseksi (HTL 2:7 §).

Henkilötietoja saa käsitellä ainoastaan henkilötietolain 8 §:ssä luetelluilla tavoilla. Henkilötietolain 8 §:n 4 kohdan mukaan henkilötietoja saa käsitellä, jos käsittelystä säädetään laissa tai jos käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai velvoitteesta. (HTL 2:8 § 4 k.) Yhdistyslaki velvoittaa yhdistyksen hallituksen pitämään luetteloa jäsenistään (YhdL 3:11.1 §). Lisäksi tietoja yhdistyksen näkökulmasta saa käsitellä rekisteröidyn yksiselitteisesti antamalla suostumuksella tai, jos rekisteröidyllä on jäsenyyden tai muun vuoksi asiallinen yhteys rekisterinpitäjän toimintaan (HTL 2:8 § 1 k; 2:8 § 5 k). Yhdistyksen jäsenellä on pyynnöstä oikeus tutustua hänestä itsestään rekisteriin merkittyihin tietoihin (YhdL 3:11.2 §; HTL 6:26 §).

Yhdistyksen jäsenluettelo on lakisääteinen hallituksen tehtävä. Jäsenluetteloon voidaan merkitä myös muita tietoja kuin lain vaatimat täydellinen nimi ja kotipaikka. Yhdistyksen toiminnan helpottamiseksi voi olla tarpeen merkitä jäsenluetteloon jäsenen kotiosoite, puhelinnumero tai vaikka ammatti. (Halila ym. 2006, 175.) Tallettaa saa vain sellaista tietoa, mikä todella on tarpeen yhdistyksen ja jäsenten toiminnan mahdollistamiseksi. Arkaluonteisia tietoja kuten esimerkiksi rotua,

poliittista vakaumusta, uskontoa tai seksuaalista suuntautumista ei pääsääntöisesti saa tallettaa. Rekisteri ei sisältönsä vuoksi saa vaarantaa rekisteröidyn yksityisyyden suojaa. Yksityisyyden suoja ei katsota vaarantavan henkilön nimi, osoite, puhelinnumero, arvo tai ammatti, ikä, sukupuoli tai äidinkieli. Alaikäisten kohdalla on perusteltua kerätä myös huoltajan tiedot. Henkilötunnuksen kerääminen on henkilötietolain 13 §:n mukaan sallittua, mikäli se on välttämätöntä henkilön yksilöimiseksi. Jos henkilön yksilöinti on mahdollista muulla tavoin, ei henkilötunnusta saa merkitä rekisteriin. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tietoa rekisterinpitäjälle, hakupäivä 16.6.2010.)

Henkilörekisterin perustaminen tulee siis olla hyvin perusteltu. Urheiluseuran henkilörekisterin tarkoitus toteutuu, jos henkilötiedolla on välitöntä merkitystä urheilun harrastamiseen. Rekisteristä on tehtävä rekisteriseloste, mutta rekisteristä ei tarvitse tehdä ilmoitusta tai lähettää rekisteriselostetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Rekisteriselosteessa on mainittava vähintään rekisterinpitäjän ja tämän edustajan nimi ja yhteystiedot, henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, kuvaus rekisteröityjen ryhmistä ja näihin liittyvistä tiedoista tai tietoryhmistä. Lisäksi on mainittava mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan ja siirretäänkö tietoja Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ja miten rekisterin suojaus on järjestetty. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tietoa rekisterinpitäjälle, hakupäivä 16.6.2010.)

5.2 Tietojen luovuttaminen ja hävittäminen

Henkilötietoja ei tule luovuttaa markkinointitarkoitukseen muutoin kuin henkilön asianomaisella luvalla. Yhdistyksen Internet-sivuillakaan ei henkilön tietoja tai edes nimeä saa julkaista ilman henkilön lupaa. Urheiluseuroilla tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi urheilutuloksia ei yksiselitteisesti saa julkaista Internetissä. Yhdistyksen on kokonaisuudessaan henkilörekisteriä ja sen tietoja käsitellessään noudatettava hyvää rekisteritapaa. Hallituksen on hyvä nimetä rekisterinpitäjäksi tietyt vastuuhenkilöt, joiden vastuulla on tietojen oikeellisuudesta ja eteenpäin luovuttamisesta sekä hävittämisestä huolehtiminen. Rekisterinpitäjän on välittömästi korjattava virheelliset tiedot ja poistettava yhdistyksestä eronneiden tiedot. Rekisteri, joka ei ole enää tarpeellinen on hävitettävä luotettavasti ja välittömästi (HTL 7:34 §). Yhdistyksessä, joka kerää tietoja jäsenistään ja jäsenyys kestää vain yhden toimikauden, on jäsenrekisteri hävitettävä jokaisen toimikauden jälkeen. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tietoa rekisterinpitäjälle, hakupäivä 16.6.2010.)

Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä tietoihin. Tietoja on suojattava myös häviämislä, muuttamiselta, luovuttamiselta, siirtämiseltä tai muulta laittomalta käsittelyltä. Toimenpiteet on suhteutettava teknisiin mahdollisuuksiin ja kustannuksiin huomioiden käsiteltävien tietojen laatu, määrä ja ikä sekä käsittelyn merkitys yksityisyyden suojan kannalta. (HTL 7:32 §.)

Yhdistyksen kokousten pöytäkirjoissa voi esiintyä henkilötietoja tai henkilötietoja voidaan julkaista yhdistyksen muun toiminnan yhteydessä. Tällöin on syytä tapauskohtaisesti suunnitella ja harkita henkilötietojen käyttämisen ja säilyttämisen periaatteet. Yhdistys voi joutua vahingonkorvausvastuuseen henkilötietojen lainvastaisesta käsittelystä. Sanktiot henkilötietojen lainvastaisesta käsittelystä löytyvät henkilötietolain lisäksi myös rikoslaista. Tietosuojavaltuutettu valvoo rekisterien henkilötietolainsäädännön täytäntöönpanoa. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tietoa rekisterinpitäjälle, hakupäivä 16.6.2010.)

4.3 Tietosuoja Oulun Floorball Club ry:ssä

Oulun Floorball Club ry:n jäsenluetteloa ylläpitää hallituksen erikseen jäsenrekisterinpitäjäksi nimittämä henkilö. Henkilötiedot kerätään joukkueittain ja ilmoitetaan edelleen jäsenrekisterinpitäjälle. Jäsenrekisteriin merkitään henkilön täydellinen nimi, kotipaikka, yhteystiedoista sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Muut henkilöstä merkittävät tiedot ovat joukkue, maksetut kausimaksut, jäsenyyden alkamiskuukausi sekä lisenssin voimassaolotiedot. OFBC:llä on voimassaoleva rekisteriseloste, jonka vuosittain päivittää jäsenrekisterinpitäjä. Jäsenillä on oikeus tarkastaa tietonsa jäsenrekisteristä pyytämällä sitä jäsenrekisterinpitäjältä. Jäsenrekisteri on suojattu salasanalla ja se on ainoastaan jäsenrekisterinpitäjän ulottuvissa. Rekisteristä otetaan erikseen salattavat varmuuskopiot noin neljä kertaa toimintakauden aikana. Jäsenrekisterin tiedot hävitetään vuosittain kauden päätyttyä tuhoamalla tiedostot. Jäsenrekisteristä ei oteta tulosteita. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

OFBC:ssä käsitellään myös henkilötunnusta jäsenrekisterin ulkopuolella. Jäsenten, jotka käytännössä pääsääntöisesti ovat pelaajia, lisenssit hankitaan keskitetysti ostamalla ne Internetin kautta. Lisenssin hankkimista varten joukkueen toimihenkilön on kerättävä ja käsiteltävä henkilötunnusta. Henkilötunnusta käsittelee ainoastaan yksi henkilö joukkueessa ja hävittää henkilötunnuksen heti lisenssin oston jälkeen. OFBC:ssä tarvitaan henkilötunnusta myös toimihenkilöiltä myönnettäessä käyttöoikeuksia pankkitileihin. Henkilötunnukset merkitään

pöytäkirjoihin, mutta poistetaan niistä heti tarpeen poistuttua. Henkilötunnuksilla varustettuja pöytäkirjoja käsittelevät ainoastaan johtokunnan jäsenet. OFBC:llä on Internet-sivut, joissa voidaan julkaista tietoja yhdistyksen jäsenistä. Jäseniltä tulee kuitenkin pyytää lupa henkilötietojen, kuten nimen julkaisemiseen seuran Internet-sivulla. (Raudasoja 10.8.2010, haastattelu.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhdistysten toiminta perustuu usein vahvasti vapaaehtoisuuteen, eikä toimijoilla ole käytännössä tarvittavaa tietoa yhdistyslainsäädännöstä. Tiedon hakeminen ja ajan tasalla pitäminen on aikaa vievää ja asiaan perehtymättömälle vaikeaa. Opinnäytetyöraportissa haettiin vastausta tutkimusongelmaan: Miten lainsäädäntö säätelee yhdistyksen toimintaa jäsenyyden, päätöksenteon, päätösvalan ja vastuun näkökulmasta ja miten lainsäädännön asettamat vaatimukset toteutuvat yhteistyökumppanin toiminnassa? Lisäksi alaongelmina työssä tarkasteltiin yhdistyksen tietosuojaa, yhdistyslain muutoksia ja muuta yhdistyksen toimintaan välittömästi liittyvää lainsäädäntöä sekä yhteistyökumppanille tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita.

Opinnäytetyö on rakenteeltaan toiminnallinen ja tutkimusote on lainopillinen. Opinnäytetyön empiria toteutettiin tutustumalla yhteistyökumppanin toimintaan sen sääntöjen kautta sekä haastattelemalla yhdistyksen puheenjohtajaa Milja Raudasoja. Milja Raudasoja on ollut Oulun Floorball Club ry:n toiminnassa mukana yhdistyksen ensimmäisestä toimikaudesta lähtien ja toiminut sen puheenjohtajana syksystä 2009 asti.

Tutkimus suoritettiin tutustumalla ensin yhdistyksen sääntöihin ja yhdistyslakiin, jonka kautta oli mahdollista luoda käsitys työhön otettavista keskeisistä asioista. Tämän pohjatiedon avulla luotiin haastattelurunko, kysymykset, joihin haluttiin syventävät vastaukset. Haastattelu toteutettiin teemoitettuna haastatteluna. Haastattelua varten oli alustavasti tehty kysymykset, joiden ympärille keskustelu rakentui. Haastattelun tulokset täydentävät yhdistyksestä pelkkien sääntöjen avulla saatavia tietoja. Haastattelun tarkoituksena oli tuoda käytännön näkökulmaa muuten niin lainsäädäntökeskeiseen työhön. Haastattelun avulla saatiin selville lainsäädännön ja yhdistyksen sääntöjen todellinen käytännön toteutuminen.

Opinnäytetyön tutkimusongelmiin löydettiin vastaukset tarkastelemalla keskeisintä lainsäädäntöä, lain esitöitä, oikeuskäytäntöä ja aihetta käsittelevää oikeuskirjallisuutta ja yhdistysalan asiantuntijoiden tekemiä oppaita sekä tietosuojavaltuutetun toimiston ja veronsaajan ohjeistusta. Keskeisimmäksi tutkimusongelmien kannalta nousi luonnollisesti yhdistyslain tarkastelu.

Opinnäytetyön lähteeksi valikoitui luonnollisesti hyvin pian työn aloitettuaani yhdistyslaki sekä aihetta käsittelevä oikeuskirjallisuus. Työtä hankaloitti alkuun yhdistyslain muutokset. Työ aloitettiin jo keväällä 2010, mutta yhdistyslain muutokset hyväksyttiin vasta heinäkuussa 2010. Tutustuin tuleviin muutoksiin hallituksen esityksen kautta ja totesin, etteivät muutokset ole käytännössä kovin suuria. Moni muutettu asia vastaa käytännön sen hetkistä tilaa ja muutokset toivatkin vain lainsäätäjän vahvistuksen tutuiksi tulleille toimintatavoille. Tästä esimerkkeinä voisi mainita kokouksiin osallistumisen monipuolistuminen sekä toiminnantarkastajan salliminen. Opinnäytetyöhön sisältyi alun perin myös taloushallintoa ja siihen kuuluvan tilin-/ toiminnantarkastajaa käsittelevä osio, mutta se päätettiin jättää käsiteltävien asioiden ulkopuolelle opinnäytetyötä rajattaessa.

Koska yhdistyslakiin tehtiin muutoksia, ei tarjolla ollut myöskään täysin ajantasaista kirjallisuutta aiheesta. Oikeuskirjallisuutta aiheesta olisi todennäköisesti saatavissa vuoden 2011 aikana, jolloin yhdistyslain muutokset olisivat ehtineet astua voimaan ja niiden toimiminen käytännössä voitaisiin havaita. Ajankohtaista kirjallisuutta oli vaikea myös löytää aiheista, jotka eivät välttämättä kovin läheisesti juuri yhdistykseen ja yhdistyslakiin liittyneekään, mutta olivat tärkeitä asioita yhteistyökumppanin mielestä. Yhdistyksen vakuuttamisesta ei varsinaista kirjallisuutta löytynyt, joten turvauduin kokeneen yhdistysaktiivin tekemään oppaaseen aiheesta. Muutoinkin käytin lähteenäni vähemmän ehkä perinteisiä, mutta mielestäni perusteltuja lähteitä. Esimerkiksi tietosuojavaltuutetun toimiston sekä veronsaajan ohjeistukset ovat riittävän luotettavaa aineistoa käytettäväksi lähteenä opinnäytetyöni aihepiireissä.

Opinnäytetyön tutkimusongelmiin lähdettiin hakemaan vastausta yhdistyksiin sovellettavasta yhdistyslaista. Yhdistyslaki koskee vain aatteellisia yhdistyksiä. Yhdistyslaki on pääosin tahdonvaltaista lainsäädäntöä, joka säätelee yhdistysten toimintaa yleisluonteisesti ja asettaa yhdistyksille niin sanotut vähimmäisvaatimukset. Yhdistyslain säädöksistä voidaan poiketa suurelta osin yhdistyksen omilla säännöillä. Opinnäytetyön alussa tarkennettiin yhdistyksen määritelmää sekä selvennettiin yhdistyslain ja yhdistyksen sääntöjen suhdetta. Yhdistyslain mukaan yhdistys voi poiketa useista sen säädöksistä yhdistyksen omilla säännöillä. Toisaalta yhdistyksen on rekisteröitävä toiminnalleen säännöt, joiden tulee täyttää yhdistyslain asettamat vähimmäisvaatimukset. Yhdistystä ei voida rekisteröidä yhdistysrekisteriin, mikäli sen säännöt eivät täytä lain asettamia vähimmäisvaatimuksia.

Itse tutkimusongelmiin vastauksia annetaan työn luvuissa 3-5. Yhdistyslain mukaan jäsenyys yhdistyksessä syntyy, kun jäseneksi pyrkivä ilmoittaa halukkuudestaan liittyä yhdistyksen jäseneksi yhdistyksen hallitukselle, joka päätöksellään joko hylkää tai hyväksyy jäsenyyden. Jäsenyydelle voidaan asettaa erinäisiä vaatimuksia yhdistyksen säännöissä. Jäseneksi liittyessä jäsen hyväksyy nämä säännöissä mainitut vaatimukset ja sitoutuu niitä noudattamaan. Jäsenyys tuo mukanaan tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia. Jäsenten velvollisuuksiksi katsotaan yhdistyslain näkökulmasta vain ne velvollisuudet, jotka yhdistyksen säännöissä on mainittu. Jäsenen oikeuksiksi yhdistyslaki taas luettelee osallistumisoikeuden, tiedonsaamisoikeuden sekä eroamisoikeuden. Jäsenten oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kuitenkin suurelta osin yhdistyksen sääntöihin, eivätkä niinkään lainsäädäntöön.

Yhteistyökumppanin toiminnassa yhdistyksen sääntöjen huomattiin olevan äärimmäisen tärkeässä osassa. Säännöissä oli käytetty yhdistyksen oikeutta päättää säännöissään jäsenten velvollisuuksista ja oikeuksista. Sääntöihin tulee kuitenkin tehdä tarkennuksia, jotta ne vastaavat juuri yhteistyökumppanin toimintaa ja siten ohjaavat toimintaa paremmin. Tarkennuksia tulee tehdä jäsenmaksujen määräytymisperusteisiin sekä kurinpidollisten toimenpiteiden määräytymiseen.

Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu sen jäsenille. Päätösvaltaansa jäsenet käyttävät yhdistyksen kokouksessa, joka yhdistyslain mukaan on järjestettävä vähintään kerran vuodessa. Yhdistyksen kokoukseen ja päätöksentekoon voivat osallistua kaikki 15 vuotta täyttäneet jäsenet, ellei tätä ole rajoitettu yhdistyksen säännöissä. Yhdistyskokouksen osallistumismahdollisuuksia on parannettu yhdistyslain muuttamisen myötä. Jäsenet voivat osallistua yhdistyskokoukseen postin lisäksi nykyisin myös tietoliikenneyhteyttä tai muuta teknistä apuvälinettä käyttäen.

Yhdistyskokoukselle yhdistyslaki asettaa tietyt vaatimukset. Se on järjestettävä yhdistyksen säännöissä määrättyä aikana, kutsuttava koolle säännöissä mainitulla tavalla ja kokouksessa on päätettävä säännöissä mainituista asioista. Yhdistyksen kokouksessa päätökseksi tulee enemmistöpäätös tai määräenemmistöpäätös, riippuen päätettävän asian laadusta. Yhdistyksen kokous on yhdistyksen korkein päättävä "elin". Yhdistyksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, josta selviää pidetyn kokouksen ajankohta, paikka sekä käsitellyt asiat. Yhdistyksen kokouksessa on muistettava myös esteellisyysäännöt. Yhdistyksen kokouksesta pidettävän pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja sekä kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Yhdistyslaki ei aseta pöytäkirjalle kuitenkaan mitään muotovaatimuksia.

Yhteistyökumppani Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen määräykset koskien yhdistyksen kokousta täsmäävät yhdistyslain asettamia vaatimuksia. Yhdistyksen säännöissä on kuitenkin tarkennettu yhdistyksen kokouksen asialistoja. Yhdistys myös pitää sääntöjensä mukaan kaksi varsinaista kokousta. Yhdistyksen kokouksiin saavat osallistua kaikki seuran jäsenet. Päätösvaltaa yhdistyksen kokouksissa on rajoitettu kuitenkin siten, että vain 15 vuotta täyttäneet jäsenet voivat äänestää. OFBC:n päätöksenteossa noudatetaan enemmistöperiaatetta. OFCB pitää kaikista kokouksistaan pöytäkirjaa, jonka allekirjoittavat puheenjohtajan ja kahden pöytäkirjantarkastajan lisäksi myös kokouksen sihteeri.

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen kokouksen päätöksen mukaisesti yhdistykselle tulee valita hallitus. Hallitus on ainoa lakimääräinen ja pakollinen yhdistyksen toimielin. Hallitus vastaa yhdistyksen käytännön pyörittämisestä yhdistyskokouksen päätösten mukaisesti. Yhdistyslaki asettaa tietyt kelpoisuusehdot hallituksen puheenjohtajalle sekä jäsenille. Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen ja hänellä on oltava kotipaikka Suomessa. Hallituksen jäsenen on taas oltava vähintään 15 vuotta. Oulun Floorball Club ry:ssä hallituksena toimii johtokunta. Johtokunta valitaan yhdistyslain asettamien vaatimuksien mukaan ja sen toiminta perustuu yhdistyskokouksen päätöksiin.

Yhdistyksen hallituksen on hoidettava huolellisesti yhdistyksen asioita lain, sääntöjen ja yhdistyksen kokouksen päätösten mukaisesti. Yhdistyslain uudistuksen myötä hallituksen on huolehdittava myös siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallituksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös huolehtia jäsenluettelon pitämisestä. Oulun Floorball Club ry on säätänyt johtokuntansa tehtävät vastaamaan yhdistyslain vähimmäisvaatimuksia. Lisäksi OFBC:n säännöissä on hallitukselle määrätty tiettyjä tyypillisiä urheiluseuratoimintaan liittyviä tehtäviä.

Yhdistyslain mukaan rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhdistyksen velvoitteista, vaan vastuu on yhdistyksessä toimivien luottamushenkilöiden, jotka ovat vastuunalaisia toiminnastaan. Mikäli luottamushenkilöt laiminlyövät velvollisuutensa, ovat he vastuussa toimistaan. Vastuu voi olla parlamentaarista, rikosoikeudellista tai vahingonkorvausoikeudellista. Yhdistyksen luottamushenkilöt ovat lähtökohtaisesti yhteisesti vastuussa tekemistään päätöksistä niin kauan kunnes vastuuvapautus on myönnetty. Vastuuvapauden myöntäminen ei suojaa kuitenkaan ulkopuolisten vahingonkorvausvaatimuksilta.

Oulun Floorball Club ry:n johtokunnan toiminnan helpottamiseksi on tähän opinnäytetyöhön otettu lyhyt kuvaus talkootyöstä sekä veronsaajalle annettavista ilmoituksista. Talkootyötä on tarkasteltu puhtaasti verotuksellisesta näkökulmasta. Talkootyö on yhdistykselle pääsääntöisesti verotonta tuloa. Veronsaaja on kiinnostunut yhdistyksen toiminnasta myös ilmoitusten muodossa. Pienten yhdistysten ei tarvitse antaa veronsaajalle veroilmoitusta, mutta kausi- ja vuosi-ilmoitukset on annettava määräaikoihin mennessä. Oulun Floorball Club ry:llä on ollut puheenjohtaja Milja Raudasojan mukaan vaikeuksia veronsaajan epäselvien ohjeiden vuoksi ymmärtää veronsaajalle annettavien ilmoitusten merkitys. OFBC:tä on askarruttanut myös vakuuttaminen ja siihen liittyvä lainsäädäntö. Vakuuttamista tutkittaessa selvisi, ettei yksikään laki suoranaisesti velvoita yhdistä ottamaan minkäänlaisia vakuutuksia. Vakuutusvelvollisuus yhdistykselle syntyykin sen järjestämien tapahtumien vastuun myötä, omistamansa omaisuuden tai palkkaamiensa työntekijöiden kautta. Vakuuttaminen on yhdistyksen hallituksen vastuulla.

Yksi työn aihepiireistä käsitteli tietosuojaa ja sen merkitystä yhdistyksen toiminnalle. Yhdistyksen on pidettävä jäsenistään luetteloa ja sen yhteydessä yhdistys joutuu käsittelemään henkilötietoja. Yhdistyksen on noudatettava henkilötietolakia henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelemisessä on noudatettava äärimmäistä huolellisuutta, hyvää tiedonkäsittelytapaa sekä huolehdittava, ettei yksityisyyden suojan turvaavia perusoikeuksia rajoiteta. Rekisterinpitäjän on määriteltävä rekisterin tarpeellisuus ja tietojen käyttötarkoitukset jo ennen rekisterin tietojen keräämistä. Henkilötietoja ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin siihen mitä varten ne on kerätty. Rekisteristä on tehtävä rekisteriseloste, mutta rekisteristä ei tarvitse tehdä ilmoitusta tai lähettää rekisteriselostetta tietosuojavaltuutetun toimistolle.

Rekisterinpitäjän on välittömästi korjattava virheelliset tiedot ja poistettava yhdistyksestä eronneiden tiedot. Rekisteri, joka ei ole enää tarpeellinen on hävitettävä luotettavasti ja välittömästi. Rekisterinpitäjän on huolehdittava henkilörekisterin riittävästä teknisestä suojauksesta. Henkilötietoja ei tule luovuttaa markkinointitarkoitukseen muutoin kuin henkilön asianomaisella luvalla. Yhdistyksen Internet-sivuillakaan ei henkilön tietoja tai edes nimeä saa julkaista ilman henkilön lupaa.

Oulun Floorball Club ry:n jäsenrekisteriä ylläpitää vain yksi henkilö. Tämän henkilön vastuulla on jäsenrekisterin ylläpitäminen ja suojaus. OFBC:ssä käsitellään muutenkin mahdollisimman vähän jäsenten henkilötietoja ja käsittelytarpeen poistuttua, tiedot hävitetään luotettavasti. Käyttötarpeet on hyvin perusteltuja ja tietoja kerätään vain välttämättömiin ja lain vaatimiin tarpeisiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lainsäädäntö antaa yhdistykselle vähimmäisvaatimukset, joiden varaan yhdistyksen on toimintansa rakennettava. Yhdistys voi määrätä tarkemmin asioistaan tekemällä itselleen sopivat säännöt. Yhdistysten tulisikin harkita tarkalleen, mitä sääntöihinsä sisällyttää ja miten säännöillä voisi tarkemmin ohjata yhdistyksen toimintaa.

Yhdistyksiä siis pääsääntöisesti ohjaa yhdistyslaki, mutta yhtä tärkeänä osana yhdistyksen toiminnan ohjausta tulee pitää yhdistyksen sääntöjä. Yhdistyksen sääntöjen tärkeys konkretisoitui etenkin yhteistyökumppanin toimintaa tarkasteltaessa. Yhteistyökumppanin säännöt ovat hyvät perussäännöt, mutta muutamia kohtia tarkentamalla säännöistä saadaan juuri sopivat yhteistyökumppanin harjoittamaa yhdistystoimintaa varten.

Opinnäytetyön tuotoksena syntynyt opas tulee yhteistyökumppanin jokapäiväiseen käyttöön. Opinnäytetyö on ajankohtainen yhdistyslain muutoksien vuoksi sekä tarpeellinen yhdistyksille, jotka kamppailevat lainsäädännön tulkinnanvaraisuuden vuoksi. Opinnäytetyön rajauksen vuoksi työ ei ole kovin laaja ja jättää ulkopuolelle useita mielenkiintoisia ja tärkeitä asioita. Yhteistyökumppanille tekemääni oppaaseen tullaankin todennäköisesti liittämään myös taloushallintoa käsittelevä osuus. Opasta tullaan myös päivittämään säännöllisesti lakien muuttuessa.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyneen oppaan toteuttamisen lähtökohtana oli yhteistyökumppanin todellinen tarve. Yhteistyökumppani tarvitsee selkeän oppaan, johon on kasattu yhdistyksen toimihenkilöitä varten keskeinen lainsäädäntö. Oulun Floorball Club ry:n puheenjohtaja Milja Raudasojan kanssa sovimme oppaiden sisällöstä. Oppaan sisältö rakentui opinnäytetyön rakenteen ympärille, noudattaen samaa asioiden käsittelyjärjestystä. Oppaassa on käytetty lisäksi lähteenä yhteistyökumppanin omia sisäisiä periaatteita, jotka eivät sisälly tämän työn teoriaosuuteen. Oppaan ensisijainen käyttötarkoitus on toimihenkilöiden käsikirjana toimiminen. Tämän vuoksi oppaan on tärkeää olla asiallinen. Sovimme myös, että tekstin raskaslukuisuuden vuoksi tekstistä jätetään lähdeviittaukset pois. Tarkemmat tiedot käytetyistä lähteistä ovat kuitenkin löydettävissä tämän opinnäytetyön teoriaosuuden yhteydestä.

Visuaalisesti opasta tullaan muokkaamaan myöhemmin samassa yhteydessä, jossa siihen liitetään myös taloushallinnon ohjeistus sekä käytännönläheisempi toimihenkilökohtainen tehtäväkuvaus. Tämän opinnäytetyön liitteenä oleva opas muotoiluineen on tarkoitettu väliaikaiseen käyttöön. Oppaassa haluttiin käyttää huomiovärejä otsikoinnin selkeyttämiseksi. Tärkeimmät kohdat työssä on

alleviivattu, jotta tieto on nopeasti löydettävissä pikaisella vilkaisullakin. Pääsääntöisesti opasta ei kuitenkaan ole tarkoitettu pikaoppaaksi, vaan tuhdiksi työvälineeksi yhdistyksen toimintaan perehdyttämiseksi.

Oppaan sisällöllisenä lähtökohtana haluttiin pitää vahva lainsäädännöllinen ote. Oppaaseen on poimittu opinnäytetyön teoriaosuudesta keskeisimmät asiat ja tieto on yhdistetty yhdistyksen oman sääntelyn kanssa. Oppaasta tulee olemaan suuri hyöty yhdistysoikeutta tuntemattomalle ja muutenkin lainsäädäntöön perehtymättömälle yhdistyksen toimihenkilölle.

Lopullisena yhteenvetona voisi todeta, että yhdistyslaki kuitenkin onnistuu säätelemään yhdistysten toimintaa riittävästi. Yhdistyslain vähimmäisvaatimukset pitävät yhdistyksen oman harkintavallan juuri riittävän väljänä, mutta kuitenkin tarpeeksi yhtenäisenä. Vaikka yhdistyslakia moititaankin sen väljyydestä, on se kuitenkin aivan riittävän tarkka, jotta kaikki erilaiset yhdistykset pystyvät joustavasti toimimaan omalla alallaan. Sääteilyä on riittävästi, mutta siitä voidaan poiketa yhdistyksen oman tarpeen mukaan, kunhan yhdistysten toimintaa jossain määrin valvova viranomainen Patentti- ja rekisterihallitus yhdistyksen säännöt hyväksyy. Yhdistyslain sijaan veronsaajan ohjeistus ei tullut vielä tämän opinnäytetyönkään puitteissa kovin hyvin selvitetyksi. On toki ymmärrettävää, että veronsaajan ohjeistus muuttuu ja verotusta koskevat lait ja ohjeistukset päivittyvät jatkuvasti ja kaikkien ohjeiden yhdenmukaistaminen on mahdotonta.

7 POHDINTA

Opinnäytetyöni käsittelee yleishyödyllistä yhdistystä. Yleishyödyllinen yhdistys ja siihen liittyvä lainsäädäntö valikoitui aiheekseni käytännön kokemuksen kautta. Toimin yhteistyökumppanini Oulun Floorball Club ry:n aktiivijäsenenä. Toiminnan ytimessä mukana ollessani huomasin kuinka monimutkaisia asioista voi tulla ilman riittävää sääntelyä ja tarkkoja rajoja. Tästä syystä päätin ottaa opinnäytetyöni tavoitteeksi helpottaa yhdistyksen toiminnan ohjausta selvittämällä, miten lainsäädäntö ohjaa yhdistyksen toimintaa ja mitä keinoja yhdistyksellä itsellään on säädellä toimintaansa. Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö ja sen tuotoksena syntyi yhteistyökumppanille lainsäädännöllinen opas yhdistystoimintaan.

Opinnäytetyöprojekti aloitettiin toukokuussa 2010, jolloin yhdistyslain muutos oli vasta meneillään eduskunnassa. Työn teoriapohjaa aloin kirjoittaa kesän 2010 aikana ja tukenani oli silloin vielä voimassa ollut yhdistyslaki sekä oikeuskirjallisuus. Yhdistyslain muutos hyväksyttiin vasta kesän loppuvaiheilla ja hyväksytyt muutokset tulivat viralliseen muotoonsa käytettäväkseni vasta elokuussa 2010. Uudistuksen johdosta ajantasaista kirjallisuutta oli äärimmäisen vaikea löytää. Kirjallisuuden puutteita pyrin kuitenkin korjaamaan tutkimalla lain esitöitä. Koin äärimmäisen vaikeaksi niin sanotusti kahden lain välimaastossa luovimisen. Ohjaavan opettajan avustuksella pääsin kuitenkin ajatuksesta yli ja kirjoitin työn ajatellen opinnäytetyön valmistumisajankohdan oikeustilaa.

Työn viimeistelyä suorittaessani onnistuin löytämään 2010 uudistetun Kari Loimun kirjan Yhdistystoiminnan käsikirja, josta pystyin lukemaan yhdistysalan asiantuntijan näkemystä lain muutosten vaikutuksista ja päivittämään osittain tietoja opinnäytetyöhöni. Kokonaisuutenaan lähteiden käyttö oli aika vähäistä juuri tuon vanhentuneen lainsäädännön vuoksi. Toisena syynä voidaan pitää sitä, että tämän työn puitteissa käsiteltävistä asioista säädellään pääsääntöisesti vain yhdistyslaissa.

Opinnäytetyön alkuvaiheissa työhön oli tarkoitus sisällyttää tarkemmin myös taloushallinnollista lainsäädäntöä sisältäen viranomaisen ohjeistusta. Opinnäytetyön laajuutta pohdittaessa päädyttiin kuitenkin jättämään taloudellinen puoli lähes kokonaan pois. Työhön sisällytettiin kuitenkin yhteistyökumppanin toivomuksesta veronsaajan ohjeistusta sekä vakuuttamista koskevaa pohdintaa. Opinnäytetyön rakenne onnistui erinomaisesti ja se vastaakin pääsääntöisesti yhdistyslain rakennetta.

Aikataulullisesti opinnäytetyön teko onnistui melko hyvin. Aloituksen jälkeen sain teoriapohjaa ja tietoa löydettyä erinomaisesti, jopa liikaa. Aikataulun tein kuitenkin tarpeeksi löysäksi, jotta minulla oli mahdollisuus antaa opinnäytetyön muhia. Aikataulu muuttui projektin keskivaiheilla, koska työn laajuutta ja rajausta muutettiin. Aikataulun tein itselleni viikkokohtaisesti ja pääsääntöisesti pystyin pitäytymään aikataulussa. Työ valmistui noin kuukautta myöhemmin kuin alun perin olin ajatellut. Myöhästyminen johtuu työn rajauksen muuttumisesta sekä henkilökohtaisista muuttujista. Myöhästyminen ei kuitenkaan vaikuttanut ratkaisevasti työn onnistumiseen.

Tutkimusmenetelmäni olivat onnistuneet ja työhön saatiin riittävän kattava kuva yhdistystä ohjaavasta lainsäädännöstä sekä toimeksiantajan omasta sääntelystä. Työhön olisin toivonut saavani enemmän sisältöä itse toimeksiantajan toiminnasta. On kuitenkin muistettava, että kyseessä on vasta yhden toimintakauden toiminut yhdistys, jonka toiminta on rakentunut pääsääntöisesti yhdistyksen omien sääntöjen ympärille. Yhdistys on noudattanut tiukasti omia sääntöjään ja vasta rakentanut omaa toimintakulttuuriaan. Toisaalta asian voi nähdä niin, että on äärimmäisen hienoa päästä tutkimaan yhdistystä heti sen alkutaipaleelta ja täten pystyä vaikuttamaan yhdistyksen tulevaisuuteen.

Työn kokonaisuutta ja sen tekemisen haasteita miettiessäni huomasin, että työn ajankohta olisi voinut olla parempi. Toisaalta sain ohjaavalta opettajalta palautetta, että ajankohta on äärimmäisen mielenkiintoinen muuttuvan yhdistyslain myötä. Yhdistyslain muutos vaikutti kuitenkin äärimmäisen vähän tässä työssä käsiteltäviin asioihin, joten alkuvaiheilla kokemani luomisen tuska muutoksen suhteen oli kenties turhaa. Muutoinkin olisin toivonut itseltäni rennompaa otetta työskentelyyn. Työ valvotti minua monta yötä kun pohdin, mitä asioita pitää muistaa mainita ja mihin ne sisällytetään. Opinnäytetyössä on kuitenkin alkuperäisen suunnitelman mukaan juuri se keskeinen toimeksiantajaa kiinnostava lainsäädäntö ja siitä olen äärimmäisen tyytyväinen.

Yhdistysoikeus on mielenkiintoinen ala, josta riittäisi tutkittavaa ja pohdittavaa vielä moneen opinnäytetyöhön. Mielenkiintoisena yhdistysoikeus pysyy sen suhteellisen väljän lainsäädännön vuoksi. Suomessa on kuitenkin noin 130 000 yhdistystä, joilla kaikilla on omat sääntönsä ja toimintatapansa. Yhdistyslain muutokset ovat varmasti kokeneet paljon vastatuulta jo valmisteluvaiheessa juuri sen takia, että yhdistyksiä ja niissä toimivia erilaisia ihmisiä on äärettömän paljon. Tämän opinnäytetyön tärkeänä jatkona pitäisin yhteistyökumppanin sääntöjen tarkentamista juuri yhteistyökumppanille sopivaksi. Olisi mielenkiintoista tutkia miten sääntömuutokset vaikuttaisivat

yhdistyksen toimintaan ja olisiko niillä haluttu vaikutus yhdistyksen toiminnan ohjaukseen. Lisäksi olisi mielenkiintoista tutkia, miten yhdistyslain muutokset vaikuttavat yhdistysten toimintaan.

Kuten ohjaava opettajani rohkaisi minua, opinnäytetyöni valmistuu jännittävään saumaan. Osa yhdistyksistä on juuri päättänyt toimikautensa ja mahdollisesti tekee parhaillaan päätöksiä sääntömuutoksista yhdistyslain muutoksista johtuen. Myös yhteistyökumppanini tulevaisuuden tähtäimessä on sääntöjen uudistus ja yhdistyslain muutoksen huomioiminen säännöissä. Koen opinnäytetyöni aihevalinnan ajankohtansa haastavuudesta huolimatta onnistuneeksi ja työn kokonaisuudessaan täyttävän opinnäytetyölle asetetut vaatimukset.

LÄHTEET

Halila, H. & Tarasti, L. 2006. Yhdistysoikeus. Helsinki: Talentum.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi yhdistyslain, tilintarkastuslain 57 §:n ja puoluelain muuttamisesta. HE 267/2009. Hakupäivä 12.6.2010, [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi).

Henkilötietolaki 523/1999.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Husa, J., Mutanen, A. & Pohjolainen, T. 2008. 2. uudistettu painos. Kirjoitetaan juridiikkaa. Helsinki: Talentum.

KKO 11.12.1987 T 3398. Finlex.

KKO 10.9.1993 T 3067. Finlex.

KKO 22.10.1997 T 3581. Finlex.

KKO 25.10.2001 T 2218. Finlex.

KKO 07.05.2007 T 871. Finlex.

KKO 21.4.2008 T 743. Finlex.

Kokoontumislaki 530/1999.

Laki yhdistyslain muuttamisesta 19.7.2010, Suomen säädöskokoelma N:o 678, 2353-2357.

Lappi, A., Kahakorpi, H. & Anttila, R. 2009. Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry: Seurajohtajan käsikirja – Päätä oikein. Hakupäivä 24.5.2010, <http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/c6e510038f4c5153856bee392c746894/1274294283/application/pdf/1463150/Seurajohtajan%20käsikirja%202009%20-%20Päätä%20oikein.pdf>.

Loimu, K. 2010. Yhdistystoiminnan käsikirja. Helsinki: WSOYpro.

Lydman, K. Alakare, M. Björklund, A. Kemppinen, S. Laaksonen, L. & Leppä, M. 2005. Yhdistys ja säätiö: Oikeudelliset kysymykset, tilinpäätös, verotus ja hallinto. Jyväskylä: Tietosanoma.

Muukkonen, M. 2008. Yhdistysoikeuden perusteet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Oulun Floorball Club ry:n säännöt. Tekijän hallussa.

Patentti- ja rekisterihallitus, Yhdistysrekisteri. Hakupäivä 25.3.2011, <http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>.

Petrell, R. 2003. Kyläyhdistysten työllistämistoiminta, verotus ja vakuutukset. Helsinki: Suomen kylätoiminta ry. Hakupäivä 5.1.2011, <http://www.maaseutuplus.fi/fi/kylatoiminta/oppaitajaohjeita/kylayhdistyksentyoll>.

Raudasoja, M., puheenjohtaja, Oulun Floorball Club ry. 2010. Haastattelu 10.8.2010. Tekijän hallussa. Oulu.

Rikoslaki 39/1889.

Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tietoa rekisterinpitäjälle 2010. Hakupäivä 16.6.2010, <http://www.tietosuoja.fi/1698>.

Tuloverolaki 1535/1992.

Vakuutusopimuslaki 543/1994.

Verohallinnon ohje, Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille, Dnro 384/349/2007. Hakupäivä 3.7.2010, <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5478;298999>.

Verohallinnon ohje, Talkootyön verotus, Dnro 508/32/2005. Hakupäivä 29.8.2010, http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40,87&article=4195&domain=VERO_MAIN.

Yhdistyslaki 503/1989.

LIITTEET

LIITE 1 Seuratoiminnan opas

LIITE 2 Haastattelukysymykset

Seuratoiminnan opas

Tervetuloa mukaan Oulun Floorball Club ry:n toimintaan!

Tämän oppaan tarkoituksena on helpottaa seurassamme toimimista ja selventää lainsäädännöllisiä tehtäviä ja vastuita. Opas on suunnattu erityisesti luottamustehtävissä toimiville tai tehtäviin pyrkiville innokkaille seura-aktiiveille. Oppaan toivotaan madaltavan yhdistyksen toimintaan mukaan lähtemisen kynnystä. Oppaasta löytyy lyhyet kuvaukset seuramme toimintaperiaatteista ja hallinnosta ja siihen liittyvistä tehtävistä ja vastuista. Opas perustuu Oulun seudun ammattikorkeakoulussa tekemääni opinnäytetyöhön Yhdistyksen lainsäädäntö, Case Oulun Floorball Club ry.

Kiimingissä 5.4.2011

Reija Hakso

SISÄLLYS

1	YLEISHYÖDYLLINEN YHDISTYS.....	4
2	OULUN FLOORBALL CLUB RY	6
3	JÄSENYYS.....	8
4	YHDISTYSKOKOUS.....	11
5	JOHTOKUNTA.....	17
6	PUHEENJOHTAJA	21
7	TIETOSUOJA.....	22
8	MUUT ASIAT	25

1 YLEISHYÖDYLLINEN YHDISTYS

Yhdistysten on noudatettava yhdistyslakia, 26.5.1989/503, joka onkin tärkein yhdistyksiä ohjaava säädös. *Yhdistyslaki on pääosin tahdonvaltaista lainsäädäntöä ja mahdollistaa säädöksistä poikkeamisen yhdistyksen säännöillä.*

Aatteellisen yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Yhdistyksen tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen eikä sen tarkoitus voi olla taloudellisen hyödyn tuottaminen yhdistyksen jäsenille.

Yhdistyksen yleishyödyllisyys puolestaan on puhtaasti verotuksellinen. Yleishyödyllisyysmääritelmä perustuu tuloverolakiin, 30.12.1992/1535, jonka 22 §:n mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos

1. se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä;
2. sen toiminta ei kohdistu rajoitettuihin henkilöpiireihin;
3. se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

Kaikkien edellä mainittujen edellytysten tulee täytyä yhtäaikaaisesti, jotta yhteisöä voitaisiin pitää yleishyödyllisenä. Yhdistyksen sääntöjen on täytettävä pykälässä mainitut edellytykset, vaikka arvioinnissa pääpaino onkin yhteisön tosiasiallisen toiminnan luonteen arvioinnissa. Yhdistyksen on siis aina toimittava todellisesti sääntöjen mukaan. Ratkaisu yleishyödyllisyydestä tehdään aina kokonaisarvioinnin perusteella. Yleishyödyllisyysratkaisu on verovuosikohtainen, joten toimintaolosuhteissa tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa yleishyödyllisyysstatuksen menetyksen.

Oulun Floorball Club ry on aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on tuottaa liikuntapalveluja kaikille halukkaille henkilön taustaan katsomatta.

Tarkoitustaan yhdistys toteuttaa tarjoamalla:

- ✓ kunto- ja terveystoimintaa,
- ✓ kilpailutoimintaa,
- ✓ harjoitus- ja valmennustoimintaa,
- ✓ ohjaustoimintaa,
- ✓ liikuntatoimintaa eri ikäryhmille, molemmille sukupuolille ja toimintakyvyltään erilaisille ihmisille.
- ✓ muuta vastaavaa toimintaa, jonka tavoitteena on edistää kansalaisten fyysistä ja henkistä toimintakykyisyyttä ja hyvinvointia.
- ✓ tiedotus- ja suhdetoimintaa sekä koulutustoimintaa yhdistyksen toimihenkilöille.
- ✓ kiinnittämällä ehdotuksilla, anomuksilla ja aloitteilla viranomaisten ja muiden yhteisöjen huomiota liikuntakysymyksiin sekä vaikuttamalla omatoimisesti liikunnan kehittämiseen ja tarpeellisten harjoituspaikkojen ja -välineiden hankkimiseen ja hoitamiseen.
- ✓ harjoittaa julkaisutoimintaa ja edistää liikunnan avulla tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tukee kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehityksestä.

Toimintansa tukemiseksi seura voi:

- ✓ ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja,
- ✓ omistaa toimintaansa varten tarpeellisia kiinteistöjä
- ✓ hankkia varoja järjestäen huvi- ja tanssitilaisuuksia, keräyksiä ja arpajaisia.
- ✓ omistaa ja ylläpitää urheilulaitoksia,
- ✓ harjoittaa kustannus- ja monistustoimintaa, majoitus- ja ravitsemusliikettä ja bingotoimintaa
- ✓ välittää jäsenilleen voittoa tavoittelematta urheiluvälineitä ja -asusteita.

Yleishyödyllisen yhdistyksen on perustamisvaiheessa luotava säännöt toiminnalleen. Sääntöjen on oltava lainmukaiset ja ne on suositeltavaa tehdä riittävän yksityiskohtaisiksi vastaamaan juuri oman yhdistyksen toimintaa.

2 OULUN FLOORBALL CLUB RY

Tämän luvun tarkoituksena on tuoda selkeästi esille Oulun Floorball Clubin toimintalinjaukset ja tavoitteet seurana. Seuran tavoitteiden tiedostaminen ja sisäistäminen on jokaiselle toiminnassa mukana olevalle tärkeää. Seuran imago muodostuu kaikkien mukana olijoiden yhteisestä ponnistuksesta - OFBC on yhtä kuin kaikki me seurassa mukana olevat henkilöt yhdessä.

Oulun Floorball Club ry perustaa toimintansa Nuori Suomi ry:n sinettiseuroille asetettuihin vaatimuksiin. Kaikkien sinettiseurojen on tehtävä urheiluseuran toimintalinjaukset ja niitä päivitetään toiminnan kehittyessä.

Tekstissä puhutaan lapsista ja nuorista. Lapsilla tarkoitetaan D-junioreita ja nuorempia. Nuorilla tarkoitetaan C-A – junioreita.

SEURATOIMINNAN VISIO

Oulun Floorball Club on salibandyharrastajien mielestä Oulun kiinnostavin salibandyseura. Seuran tavoitteena on tarjota alueen lapsille ja nuorille laadukasta ja monipuolista salibandytoimintaa taitotasoon katsomatta. Mukaan pyritään ottamaan kaikki halukkaat lapset ja nuoret ja heitä kohdellaan tasapuolisesti.

EETTISET LINJAUKSET

OFBC:n toimintaa ohjaavat seuraavat eettiset linjaukset:

- Toiminta tarjoaa lapsille iloa ja mielihyvää
- Kaikki lapset pääsevät peleihin mukaan taitotasosta riippumatta. Nuorille peliaika määräytyy seuran Nuori Suomi –sääntöjen mukaisesti
- Kaikkia lapsia ja nuoria kannustetaan heidän taitotasostaan riippumatta
- Toiminta on terveellisiä elämäntapoja korostavaa
- Avoimuudella luodaan toimiva ja hyvä ilmapiiri kaikkien seurassa toimivien välille

- Kaikille valmentajille tarjotaan samat mahdollisuudet osallistua valmentajakoulutukseen

TOIMINNAN TAVOITTEET

OFBC:ssa toimitaan seuraavien tavoitteiden mukaisesti:

Kasvatukselliset tavoitteet

- Seura pyrkii toiminnassaan korostamaan hyviä käytöstapoja sekä toisten ihmisten huomioonottamista

Urheilulliset tavoitteet

- Seura antaa toiminnallaan mahdollisuuden kehittyä huippu-urheilijaksi
- Terveellisiin elämäntapoihin liittyvät tavoitteet
- Seura pyrkii järjestämään kaikille ikäluokille terveisiin elämäntapoihin liittyvää tiedotusta ja koulutusta (päihde-, huume- ja ravintovalistus)
- Viihtymiseen ja ilmapiiriin liittyvät tavoitteet
- Kaikki seuran toimintaan osallistuvat kokevat viihtyvänsä

Eettiset tavoitteet

- Tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kohtelun avulla lapsi ja nuori saa miellyttäviä kokemuksia seuratoiminnasta
- Taloudelliset tavoitteet
- Seuran toiminta on kustannuksiltaan mahdollisimman edullista ja seurassa kannustetaan toimimaan talkooperiaatteen mukaisesti.

3 JÄSENYYS

Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan seuran varsinaiseksi jäseneksi voi johtokunta hyväksyä henkilön, joka sitoutuu noudattamaan seuran sääntöjä ja päätöksiä. Kunniajäseneksi voi seuran kokous kutsua johtokunnan esityksestä henkilön, joka on erittäin merkittävästi edistänyt seuran toimintaa. Kunniajäsenen arvo on elinikäinen.

Kannattajajäseneksi voi seuran johtokunta hyväksyä yksityisen henkilön tai oikeuskelpoisen yhteisön, joka tukee seuran toimintaa suorittamalla vuotuisen tai kertakaikkisen kannattajajäsenmaksun. Kannattajajäsenellä on puhe- mutta ei äänioikeutta seuran kokouksissa.

Käytännössä seuramme jäsenyys alkaa ilmoittautumalla suoraan joukkueisiin. Joukkueet huolehtivat jäsenten tietojen keräämisestä ja uuden jäsenen ilmoittamisesta jäsenrekisteriin. Liittyessään yhdistykseen jäsen hyväksyy yhdistyksen säännöissä mainitut jäsenen velvollisuudet.

JÄSENEEN VELVOLLISUUDET

Seuramme ainoa suoranainen sääntöihin kirjattu jäsenen velvollisuus on suorittaa vuosittain erikseen määrättävä jäsenmaksu. Varsinaisilta jäseniltä kannettavien liittymis- ja jäsenmaksujen sekä kannattajajäsenmaksujen suuruudesta päättää vuosittain seuran kevätkokous. Kunniajäseniltä ja kunniapuheenjohtajalta ei peritä maksuja.

Johtokunnalla on oikeus vapauttaa jäsen jäsenmaksujen suorittamisesta sekä nimetä jäsen ainaisjäseneksi, jos

- hän on suorittanut liittymis- ja jäsenmaksut ja ollut seuran jäsenenä vähintään 25 vuotta
- tai on suorittanut kertakaikkisena suorituksena 10 vuoden jäsenmaksut
- tai on tehnyt seuralle huomattavia urheilullisia, taloudellisia tai muita palveluksia.

Ainajäsen on vapaa jäsenmaksuvelvollisuuksista.

JÄSENEEN OIKEUDET

Jäsenellä on yhdistyslain mukaan tietyt oikeuksia.

Jäsenellä on oikeus:

- ✓ käyttää päätösvaltaa
- ✓ osallistua yhdistyskokoukseen
- ✓ säilyttää säännöissä mainitut erityiset edut
- ✓ säilyttää yhdenvertaisuutensa
- ✓ saada yhdistyksen kokous koolle
- ✓ vaatia muun päätöksenteon järjestämistä
- ✓ saada jäsenluettelosta tiedot, joihin sisältyy kaikkien yhdistykseen kuuluvien jäsenten täydellinen nimi ja kotipaikka
- ✓ tutustua yhdistyksen kokousten pöytäkirjoihin
- ✓ tulla kuulluksi mahdollisessa erottamistilanteessa, ellei kyse ole jäsenmaksun laiminlyönnistä
- ✓ Jäsen saa myös äänestää erottamistaan koskevassa asiassa
- ✓ nostaa moitekanne yhdistystä vastaan
- ✓ vaatia yhdistystä purkautuneeksi
- ✓ pysyä yhdistyksen jäsenenä, *ellei häneen voida soveltaa laissa tai säännöissä mainittuja erottamisperusteita*
- ✓ erota yhdistyksestä *milloin tahansa*

SEURASTA EROAMINEN

Jäsenellä on oikeus erota seurasta ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta seuran kokouksessa pöytäkirjaan merkitsemistä varten. Ero katsotaan tapahtuneeksi heti, kun ilmoitus on tehty, mutta eroava jäsen on velvollinen suorittamaan maksunsa sekä muut näiden

sääntöjen edellyttämät velvoitteet kuluvaan kalenterivuoden loppuun asti.

Johtokunta voi katsoa jäsenen eronneeksi seurasta, jos jäsen on jättänyt kuusi kuukautta sitten erääntyneen jäsenmaksun maksamatta. OFBC:n toiminta on kuitenkin rakennettu niin, että käytännössä jäsenyys jatkuu aina yhden toimintakauden kerrallaan.

SEURASTA EROTTAMINEN JA MUUT KURINPIDOLLISET TOIMENPITEET

Johtokunta voi erottaa jäsenen, jos tämä on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta, muuten ei täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksiaan, toimii vastoin seuran tarkoitusta tai toimii törkeästi vastoin urheilun eettisiä periaatteita.

Seuran jäsen sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry:n vahvistamaa antidopingsäännöstöä ja Kansainvälisen lajiliiton antidopingsäännöstöjä sekä Kansainvälisen Olympiakomitean antidopingsäännöstöjä. Dopingrikkomukset ja seuran jäsenelle niistä määrättävät seuraamukset on määrätty edellä mainituissa antidopingsäännöstoissä. Urheilun eettisten periaatteiden vastaisesta toiminnasta on seuraamuksena lajiliiton määräämä rangaistus sen mukaan kuin liiton säännöissä tai kilpailusäännöissä määrätään, kuitenkin enintään kahden vuoden toimintakielto. Kansallinen lajiliitto, tai sen asemesta, tai sen lisäksi Kansainvälinen lajiliitto voi päättää seuran jäsenelle dopingrikkomuksesta määrättävästä seuraamuksesta ja muista kurinpitotoimista edellä mainituissa antidopingsäännöstoissä, säännöissä ja sääntöjä alemmanasteisissa määräyksissä vahvistetulla tavalla.

Johtokunta päättää myös muista kurinpitotoimista ja niiden yhteydessä annettavista rangaistuksista, jolloin noudatetaan asianomaisen lajin kansallisen liiton sääntöjä ja määräyksiä. Erotetulla ei ole oikeutta vaatia takaisin seuralle suorittamiaan maksuja.

Jäsenen ei voida kohdistaa toimenpidettä, jota ei ole mainittu ja riittävästi yksilöity yhdistyksen säännöissä.

4 YHDISTYSKOKOUS

Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu sen jäsenille. Päätösvaltaansa jäsenet käyttävät pääsääntöisesti yhdistyksen kokouksessa. Oulun Floorball Club ry pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta, joista kevätkokous pidetään helmi-huhtikuussa ja syyskokous loka-joulukuussa. Kokouksen paikan ja tarkemman ajan määrää johtokunta.

Yhdistyskokous on kutsuttava koolle säännöissä määrättyä aikana. Kutsu varsinaiseen ja ylimääräiseen Oulun Floorball Club ry:n kokoukseen on julkaistava vähintään 2 viikkoa (14 päivää) ennen kokousta seuran Internet-sivulla. Seuran Internet-sivulla ilmoitetaan lähenevästä yhdistyskokouksesta, jolloin yhdistyskokouksessa käsitellyksi toivottavat asiat ehtivät mukaan varsinaiseen kokoukseen. Seuran ylimääräinen kokous pidetään silloin, kun johtokunta katsoo sen tarpeelliseksi, seuran kokous niin päättää tai kun vähintään yksi kymmenesosa seuran äänioikeutetuista jäsenistä on jonkin määrätyn asian takia tehnyt siitä johtokunnalle kirjallisen esityksen. Ylimääräisen kokouksen kutsussa on mainittava asia, jonka vuoksi kokous on koolle kutsuttu. Ylimääräinen kokous on pidettävä vähintään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun jäsenet ovat tehneet siitä edellä mainitulla tavalla esityksen.

Kokouksutsussa on mainittava aina kaikki käsiteltävät asiat. Mikäli kokouksutsussa jätetään mainitsematta lain vaatima asia, voi kokouspäätöstä rasittaa muotovirhe.

YHDISTYSKOKOUKSESSA KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan yhdistyksen kokouksissa on päätettävä seuraavista asioista:

Syyskokouksen asiat

1 Avataan kokous

2 Valitaan kokoukselle

a) puheenjohtaja

b) sihteeri

c) kaksi pöytäkirjan tarkastajaa

d) ääntenlaskijat

3 Todetaan läsnä olevat äänioikeutetut jäsenet

4 Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

5 Esitetään johtokunnan laatima vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajien antama lausunto

6 Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja muille vastuuvollisille

7 Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat

8 Päätetään kokous

Kevätkokouksen asiat

1 Avataan kokous

2 Valitaan kokoukselle

- a) puheenjohtaja
- b) sihteeri
- c) kaksi pöytäkirjan tarkastajaa
- d) ääntenlaskijat

3 Todetaan läsnä olevat äänioikeutetut jäsenet

4 Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

5 Päätetään mitkä liikunta- ja urheilulajit ovat seuran ohjelmassa tulevana toimikautena

6 Päätetään jäsenyydestä muissa järjestöissä ja yhteisöissä

7 Vahvistetaan liittymis-, jäsen- ja kannattajajäsenmaksujen suuruus

8 Vahvistetaan toimintasuunnitelma ja talousarvio

9 Valitaan jäsenten keskuudesta johtokunnan puheenjohtaja joka toinen vuosi

10 Valitaan johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet erovuoroisten tilalle

11 Valitaan yksi (tai kaksi) tilintarkastajaa ja vastaava määrä varatilintarkastajia

12 Päätetään seuran edustajista niihin järjestöihin ja yhteisöihin, joissa seura on jäsenenä

13 Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat

14 Päätetään kokous

Asioista, joita seuran jäsenet haluavat kevät- tai syyskokouksen käsiteltäviksi, on tehtävä johtokunnalle kirjallinen esitys viimeistään 30 päivää ennen kokousta.

ÄÄNIOIKEUS JA ESTEELLISYYS

Jokaisella liittymismaksunsa ja kokoukseen mennessä jäsenmaksunsa maksaneella viisitoista vuotta täyttäneellä varsinaisella jäsenellä, kunniajäsenellä ja kunniapuheenjohtajalla sekä ainaisjäsenellä on yksi ääni. Kannattajajäsenet eivät saa äänestää, eikä myöskään valtakirjalla saa äänestää.

Yhdistyksen jäsen ei saa olla esteellinen osallistuessaan päätöksentekoon. Jäsen on esteellinen päätettäessä hänen ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. Esteellisyys on myös voimassa silloin kun jäsen on mukana päätettäessä tilintarkastajan valinnasta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta tai vastuuvapauden myöntämisestä, jos jäsen on tästä vastuussa.

PÄÄTÖKSENTEKO

Yhdistyksen päätöksenteossa tulee noudattaa pääsääntöisesti ehdottoman enemmistön periaatetta. Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Henkilöasiat ratkaistaan siten, että eniten ääniä saaneet valitaan. Henkilövaaleissa äänten mennessä tasan vaali ratkaistaan arvalla. Muissa asioissa se mielipide voittaa, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt. Kaikissa kokouksissa suoritetaan vaadittaessa äänestys suljettuja lippuja käyttämällä.

PÖYTÄKIRJA

Seuran, sen johtokunnan, jaostojen ja valiokuntien kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa. Seuran kokousten pöytäkirjat ovat kokousten puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoitettava sekä valittujen tarkastajien tarkastettava.

Pöytäkirjaan on merkittävä vähintään kokouksen aika ja paikka ja mukaan on liitettävä lista läsnäolijoista. Pöytäkirjasta tulee käydä ilmi tehdyt päätökset.

Johtokunnan, jaostojen ja valiokuntien pöytäkirjat tarkistetaan heti tai seuraavassa kokouksessa. Joukkueiden pöytäkirjoja säilytetään joukkueiden omissa tiloissa. Yhdistyksen kokouksen ja johtokunnan pöytäkirjoja säilytetään seuran toimitiloissa, josta jäsenten on niitä mahdollista pyytää nähtäväksi. OFBC:n käytännön mukaan toiminta on avointa ja kaikki asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia ja kaikkien luettavissa. Kaikki asiakirjat tulisi lisäksi säilyttää sähköisessä muodossa.

PÄÄTÖSVIRHE YHDISTYKSEN KOKOUKSESSA

Yhdistyksen kokouksen päätöstä voi jäädä rasittamaan virhe. Virhe tarkoittaa sitä, että jossakin päätöksenteon vaiheessa on tapahtunut virhe tai päätös on voinut loukata jäsenen oikeutta. Virheellisten päätösten seuraamukset riippuvat aina virheen luonteesta. Vähäisimpiä virheitä sisältävät päätökset ovat moitteenvaraisesti pätemättömiä. Moitteenvaarainen tarkoittaa sitä, että asiasta on nostettava kanne tuomioistuimeen ennen kuin päätös voidaan julistaa pätemättömäksi. Joskus päätöstä voi rasittaa kuitenkin niin vakava virhe, että päätös on moitteesta riippumatta pätemätön eli mitätön. Mitättömän päätöksen kumoaminen ei edellytä kanteen nostamista tuomioistuimeen. Virheestä voidaan kuitenkin olla yhdistyksessä erimielisiä, jolloin tuomioistuin voi arvioida virheen laadun ja todeta päätöksen mitättömäksi.

Moitteenvaraisia päätöksiä ovat päätökset:

- jotka eivät ole syntyneet asianmukaisessa järjestyksessä,
- jotka ovat yhdistyksen sääntöjen vastaisia,
- jotka ovat lainvastaisia.

Pätemättömyysperusteen on oltava sellainen, että se on tosiasiallisesti voinut vaikuttaa päätökseen tai sen tekemiseen.

Tyypillisimpiä **menettelyvirhetilanteita** ovat päätökset:

- jotka eivät ole syntyneet yhdistyksen menettelysääntöjen mukaan,
- joihin on osallistunut jäsen, jolla ei ole äänioikeutta,
- joihin on osallistunut jäsen, jonka jäsenyys ei ole voimassa.

Moitekanteen on nostettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Moitekanteen voi nostaa yhdistyksen jäsen, hallitus tai hallituksen jäsen, mutta ei kuitenkaan henkilö, joka on myötävaikuttanut päätöksen syntymiseen.

Myötävaikuttamista on:

- päätöksen puolesta äänestäminen
- päätös on tehty ilman vastaehdotuksia, yksimielisesti.

Moiteoikeuden säilyttääkseen jäsenen on merkittävä pöytäkirjaan eriävä mielipide ja pidättäytyttävä äänestyksestä tai vastustettava ehdotusta.

Moitekanteesta riippumatta mitättömiä ovat päätökset:

- jotka loukkaavat sivullisen oikeutta,
- vähentävät yhdistyksen jäsenen erityistä oikeutta,
- sisällöltään tai päätöksentekotavaltaan olennaisesti loukkaavat jäsenen yhdenvertaisuutta.

Yhdistyksen jäsen, hallitus, hallituksen jäsen tai se, jonka oikeutta loukataan, voi nostaa kanteen päätöksen vahvistamiseksi mitättömäksi.

Päätöksen mitättömäksi vahvistamista varten nostettavalle kanteelle ei ole laissa asetettu määräaika. Tämä voi aiheuttaa sen, että väärin tehdyn päätöksen mukaan toimimisesta on tullut jo pitkään vallinnut käytäntö, mikä taas voi aiheuttaa päätöksen muuttumisen päteväksi. Virheellisen päätöksen voi kuitenkin aina itse pyrkiä korjaamaan tekemällä uuden päätöksen, joka kumoaa aiemman virheellisen.

5 JOHTOKUNTA

Yhdistyksellä on oltava lakisääteisesti hallitus (johtokunta).

Johtokunnan valitsee yhdistyskokous säännöissä määrätynä ajankohtana. Johtokuntaan valitaan kahdeksi toimintavuodeksi kerrallaan puheenjohtaja ja 3-5 jäsentä ja 1-3 varajäsentä. Johtokunnan jäsenistä ja varajäsenistä puolet on erovuorossa vuosittain. Ensimmäisellä kerralla eroaa puolet arvan perusteella. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Johtokunta valitsee lisäksi sihteerin, taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt, jotka voidaan valita myös johtokunnan ulkopuolelta.

Hallituksen puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen. Puheenjohtajan on siis oltava vähintään 18-vuotias eikä hänen toimivaltaansa ole rajoitettu. Myös mahdollisen varapuheenjohtajan on täytettävä nämä vaatimukset. Muut hallituksen jäsenet ovat kelpoisia tehtäväänsä, mikäli ovat 15 vuotta täyttäneitä. Konkurssissa oleva ei voi toimia yhdistyksen hallituksen jäsenenä. Hallituksen jäsen tai muu toimihenkilö on esteellinen osallistumaan päätöksentekoon, jossa käsitellään hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta tai muuta sellaista asiaa, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat sen tarpeelliseksi tai kun puolet johtokunnan jäsenistä kirjallisesti sitä vaatii. Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja hänen lisäksi vähintään puolet sen jäsenistä on saapuvilla.

JOHTOKUNNAN TEHTÄVÄT

Yhdistyksen hallituksen on huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita lain, sääntöjen ja yhdistyksen kokouksen päätösten mukaisesti. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus huolehtii yhdistyskokouksen päätösten mukaisesti yhdistyksen asioiden hoidosta. Yhdistyksen hallituksella ei ole yleistoimivaltaa hoitaa yhdistyksen asioita eikä sille voida siirtää asioita, joiden päätösvalta kuuluu yhdistyksen kokoukselle. Hallitus toimii myös yhdistystä edustavana toimielimenä.

Johtokunnan tehtäviä ovat:

- ✓ Toteuttaa seuran kokouksen päätökset,
- ✓ johtaa ja kehittää seuran toimintaa,
- ✓ valita tarvittavat jaostot, valiokunnat ja työryhmät sekä niiden puheenjohtajat,
- ✓ vastata seuran taloudesta,
- ✓ pitää jäsenluetteloa,
- ✓ tehdä seuran toimintakertomus ja tilinpäätös,
- ✓ tehdä toiminta- ja taloussuunnitelma seuraavaa toimintavuotta varten,
- ✓ hoitaa seuran tiedotustoimintaa,
- ✓ hyväksyä ja erottaa jäsenet,
- ✓ päättää jäseniä koskevista kurinpitotoimista,
- ✓ erottaa seuran palkatut toimihenkilöt sekä sopia heidän eduistaan,
- ✓ päättää seuran ansiomerkkien myöntämisestä ja muiden kunnia- ja ansiomerkkien esittämisestä,
- ✓ ryhtyä muihin toimenpiteisiin, joita seuran etu vaatii,
- ✓ luovuttaa tilit tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään kolme viikkoa ennen kevätkokousta.

Oulun Floorball Club ry:ssä toimii myös jaostoja, joille johtokunta voi antaa erityisiä hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Jaostot voivat päättää sisäisestä toiminnastaan itse, kuitenkin siten, että seuran johtokunta vahvistaa jaoston tekemät oikeustoimet.

JOHTOKUNNAN VASTUU

Yhdistyslain mukaan rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhdistyksen velvoitteista. Vastuu siirtyykin siis yhdistyksessä toimiville luottamushenkilöille, jotka ovat vastuunalaisia toimistaan. Mikäli luottamushenkilöt laiminlyövät velvollisuutensa, ovat he vastuussa toimistaan.

Hallituksen jäsenet ja muut luottamushenkilöt voivat olla vahingonkorvausvastuussa yhdistykselle, yhdistyksen jäsenelle tai sivulliselle. Yhdistyksen jäsenelle tai sivulliselle vahingonkorvausvastuu syntyy vain, jos kysymys on yhdistyslain tai yhdistyksen sääntöjen rikkomisesta. Yhdistykselle luottamushenkilöiden vahingonkorvausvastuu kattaa kaiken tahallisen tai tuottamuksellisen toiminnan, jonka seurauksena vahinkoa on syntynyt.

Yhdistyksen luottamushenkilöt ovat lähtökohtaisesti yhteisesti vastuussa tekemistään päätöksistä niin kauan kunnes vastuuvapautus on myönnetty. Vastuuvapauden myöntäminen ei suojaa kuitenkaan ulkopuolisten vahingonkorvausvaatimuksilta. Kanteen voi aina nostaa vahinkoa kärsinyt yhdistyksen jäsen tai ulkopuolinen vahingonkärsijä.

Hallituksen jäsenen on mahdollista vapautua vastuusta vastustamalla päätöstä ja merkitsemällä se pöytäkirjaan. Korvausvelvollisuus voi syntyä kuitenkin, jos osallistuu vastustamansa päätöksen toimeenpanemiseen myöhemmin. Jäsen ei voi myöskään vältellä vastuuta jättäytymällä pois hallituksen työstä, jos hän jatkaa kuitenkin hallituksen jäsenenä. Vahingonkorvausvastuu ei kuitenkaan koske sitä, joka ei ole esteellisyytensä vuoksi osallistunut päätöksentekoon. Sama koskee luottamushenkilöä, joka pätevästä syystä on ollut poissa hallituksen kokouksesta.

Vahingonkorvausvelvollisuus yhdistykselle syntyy vain, jos yhdistykselle aiheutuu todellista vahinkoa.

Luottamusaseman väärinkäyttöä voi ilmentyä siten, että luottamushenkilö ryhtyy sellaiseen toimeen, johon hänellä ei ole oikeutta tai laiminlyö tehtävänsä. Luottamusasemassa olevana henkilönä pidetään sellaista, jolle on annettu tehtäväksi hoitaa yhdistyksen taloudellisia tai oikeudellisia asioita. Luottamusaseman väärinkäytön edellytyksenä on, että tehtävien tai velvoitteiden laiminlyönti on aiheuttanut selkeää vahinkoa yhdistykselle.

6 PUHEENJOHTAJA

Oulun Floorball Club ry:n hallituksen puheenjohtaja toimii samalla koko seuran puheenjohtajana.

Puheenjohtajan tehtävänä on:

- ✓ hallituksen ja toimihenkilöiden työn johtaminen
- ✓ päätösten valmistelu ja niistä huolehtiminen
- ✓ hallituksen kokouksen koollekutsuminen
- ✓ hallituksen kokouksen johtaminen
- ✓ hallituksen päätöksen toteuttamisen seuranta
- ✓ yhdistyksen ulkoisten asioiden hoito
- ✓ yhdistyksen toiminnan kehittäminen
- ✓ käytännön töihin osallistuminen

Puheenjohtajan sijaisena tarvittaessa toimii puheenjohtaja.

Oulun Floorball Club ry:n sääntöjen mukaan seuran nimen kirjoittavat puheenjohtaja yksin tai varapuheenjohtaja toisen johtokunnan varsinaisen jäsenen kanssa.

7 TIETOSUOJA

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen hallituksen on pidettävä jäsenluettelo. Jäsenluetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka. Henkilötietoja käsiteltäessä on noudatettava henkilötietolaki.

Henkilötietoina pidetään kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan henkilötietojen keräämistä, tallettamista, järjestämistä, käyttöä, siirtämistä, luovuttamista, säilyttämistä, muuttamista, yhdistämistä, suojaamista, poistamista, tuhoamista sekä muita henkilötietoihin kohdistuvia toimenpiteitä.

Jäsenluetteloon merkittävien tai muutoin käsiteltävien henkilötietojen tulee täyttää tarpeellisuusvaatimus sekä virheettömyysvaatimus. Tarpeellisuusvaatimus tarkoittaa sitä, että henkilötietojen on oltava määritellyn henkilötietojen käsittelyn kannalta tarpeellisia. Virheettömyysvaatimus tarkoittaa sitä, etteivät käsiteltävät henkilötiedot saa olla virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita.

Henkilötietojen käsittely tulee olla asiallisesti perusteltua rekisterinpitäjän toiminnan kannalta. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, kerääminen ja luovuttaminen on suunniteltava jo ennen tietojen keräämistä tai rekisteröimistä. Tarkoitus tulee määritellä siten, että siitä ilmenee syy miksi henkilötietoja käsitellään. Henkilötietoja saa käsitellä vain tavalla, joka on tarpeen tarkoituksen saavuttamiseksi.

Tallettaa saa vain sellaista tietoa, mikä todella on tarpeen yhdistyksen ja jäsenten toiminnan mahdollistamiseksi. Arkaluonteisia tietoja kuten esimerkiksi rotua, poliittista vakaumusta, uskontoa tai seksuaalista suuntautumista ei pääsääntöisesti saa tallettaa. Rekisteri ei sisältönsä vuoksi saa vaarantaa rekisteröidyn yksityisyyden suoja. Alaikäisten kohdalla on perusteltua kerätä myös huoltajan

tiedot. Henkilötunnuksen kerääminen on henkilötietolain mukaan sallittua, mikäli se on välttämätöntä henkilön yksilöimiseksi. Jos henkilön yksilöinti on mahdollista muulla tavoin, ei henkilötunnusta saa merkitä rekisteriin.

Rekisteristä on tehtävä rekisteriseloste, mutta rekisteristä ei tarvitse tehdä ilmoitusta tai lähettää rekisteriselostetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Rekisteriselosteessa on mainittava vähintään rekisterinpitäjän ja tämän edustajan nimi ja yhteystiedot, henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, kuvaus rekisteröityjen ryhmistä ja näihin liittyvistä tiedoista tai tietoryhmistä. Lisäksi on mainittava mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan ja siirretäänkö tietoja Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ja miten rekisterin suojaus on järjestetty.

Henkilötietoja ei tule luovuttaa markkinointitarkoitukseen muutoin kuin henkilön asianomaisella luvalla. Yhdistyksen Internet-sivuillakaan ei henkilön tietoja tai edes nimeä saa julkaista ilman henkilön lupaa. **Rekisterinpitäjän on välittömästi korjattava virheelliset tiedot ja poistettava yhdistyksestä eronneiden tiedot.** Rekisteri, joka ei ole enää tarpeellinen on hävitettävä luotettavasti ja välittömästi.

Henkilörekisteri on suojattava riittävästä, eikä sitä saa saattaa sivullisten tietoon. Yhdistys voi joutua vahingonkorvausvastuuseen henkilötietojen lainvastaisesta käsittelystä.

Oulun Floorball Club ry:n jäsenluetteloä ylläpitää hallituksen erikseen jäsenrekisterinpitäjäksi nimittämä henkilö. Henkilötiedot kerätään joukkueittain ja ilmoitetaan edelleen jäsenrekisterinpitäjälle. Jäsenrekisteriin merkitään henkilön täydellinen nimi, kotipaikka, yhteystiedoista sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Muut henkilöstä merkittävät tiedot ovat joukkue, maksetut kausimaksut, jäsenyyden alkamiskuukausi sekä lisenssin voimassaolotiedot.

OFBC:llä on voimassaoleva rekisteriseloste, jonka vuosittain päivittää jäsenrekisterinpitäjä. Jäsenillä on oikeus tarkastaa tietonsa jäsenrekisteristä pyytämällä sitä jäsenrekisterinpitäjältä. Jäsenrekisteri on suojattu salasanalla ja se on ainoastaan jäsenrekisterinpitäjän ulottuvissa. Rekisteristä otetaan erikseen

salattavat varmuuskopiot noin neljä kertaa toimintakauden aikana. Jäsenrekisterin tiedot hävitetään vuosittain kauden päätyttyä tuhoamalla tiedostot. Jäsenrekisteristä ei oteta tulosteita.

OFBC:ssä käsitellään myös henkilötunnusta jäsenrekisterin ulkopuolella. Jäsenten, jotka käytännössä pääsääntöisesti ovat salibandyn pelaajia, lisenssit hankitaan keskitetysti ostamalla Internetin kautta. Lisenssin hankkimista varten joukkueen toimihenkilön on kerättävä ja käsiteltävä henkilötunnusta. Henkilötunnusta käsittelee ainoastaan yksi henkilö joukkueessa ja hävittää henkilötunnuksen heti lisenssin oston jälkeen. OFBC:ssä tarvitaan henkilötunnusta myös toimihenkilöiltä myönnettäessä käyttöoikeuksia pankkitileihin. Henkilötunnukset merkitään pöytäkirjoihin, mutta poistetaan niistä heti tarpeen poistuttua. Henkilötunnuksilla varustettuja pöytäkirjoja käsittelevät ainoastaan johtokunnan jäsenet.

OFBC:llä on Internet-sivut, joissa voidaan julkaista tietoja yhdistyksen jäsenistä. Jäseniltä tulee kuitenkin pyytää lupa henkilötietojen, kuten nimen julkaisemiseen seuran Internet-sivulla.

OFBC:n käytännön mukaan lähes kaikki tieto on julkista, mutta samalla yhdistys pyrkii turvaamaan jäsentensä yksityisyyden suojan.

8 MUUT ASIAT

TALKOOTYÖ JA VERONSAAJALLE ANNETTAVAT ILMOITUKSET

Talkootulojen verotusta harkittaessa erotellaan, onko talkootyö yhdistyksen tuloa vai talkoolaisen henkilökohtaista tuloa. Jos tulo katsotaan seuran tuloksi, pohditaan vielä, onko tulo seuran elinkeinotuloa vai verovapaata talkootyön tuloa.

Talkootyöstä saatava hyöty on jaettava laajemmalle piirille kuin työn suorittajille. Tuloja ei siis voi niin sanotusti ”korvamerkitä” tietyille jäsenille. Talkootyötä ei saa pääomittaa antamalla talkootyöhön osallistuneille alennusta kausimaksuista tai muuta etua. Talkootyö on tehtävä puhtaasti vapaaehtoisuuteen perustuen ja talkootyöstä saatava tulo tulee käyttää yhteisesti. Talkootyön tekijöille **ei** siten **tule** maksaa palkkaa.

Yleishyödyllinen yhdistys on ilmoitusvelvollinen veronsaajalle.

- Veroilmoitus annetaan **pyydettyäessä**.
- Palkoista, palkkioista, erotuomarimaksuista ja matkakustannuksen korvauksesta on tehtävä:
 - Kuukausittain kausi-ilmoitus.
 - Kerran vuodessa vuosi-ilmoitus.

Haastattelukysymykset

Haastateltavana Milja Raudasoja, Oulun Floorball Club ry:n puheenjohtaja. Haastattelun tarkoituksena on saada lisätietoa yhdistyksen nykytilasta ja sen kehittämistarpeista.

Haastateltavan taustatiedot:

- Mistä lähtien olette ollut yhdistyksen jäsenenä?
- Missä tehtävissä haastateltava on toiminut yhdistyksessä?

Oulun Floorball Club ry (myöhemmin OFBC) on oululainen uusi salibandyseura.

OFBC on rekisteröity yhdistys.

- onko se Tuloverolain tarkoittama yleishyödyllinen yhdistys?
 - *Haastattelija lukee Tuloverolain määritelmän.*
- Täyttävätkö yhdistyksen säännöt tämän määritelmän?

OFBC on rekisteröityessään toimittanut Patentti- ja rekisterihallitukselle yhdistyksen säännöt.

- Ovatko säännöt ajan tasalla?
- Ovatko säännöt sopivat juuri Teidän toimintaanne?
- Onko säännöissänne poikettu yhdistyslaista?
 - *Yhdistyslaki on suurelta osin tahdonvaltaista.*
- Tulisiko sääntöjä muuttaa, jos tulisi, niin miten?
 - *Haastattelija tutkii säännöt yhdessä haastateltavan kanssa.*

OFBC on urheiluseura.

- Kuuluuko OFBC johonkin lajiliittoon ja onko sen noudatettava sen sääntöjä?

Yhdistykseenne kuuluu jäseniä.

- Miten seuranne jäseneksi pääsee?
- Mitä velvollisuuksia seuranne jäsenillä on?
- Onko velvollisuudet kirjattu sääntöihin?
- Toteutuvatko seurassanne yhdistyslain mukaiset jäsenen oikeudet?
- Miten jäsenyys yhdistyksessänne päättyy?
- Onko yhdistyksenne säännöissä erityisiä kurinpidollisia keinoja mainittu?
- Tietävätkö jäsenenne oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan?

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen päätösvaltaa käyttää yhdistyskokous.

- Kuinka usein OFBC:llä on yhdistyskokous ja mitä asioita siellä päätetään?
- Voivatko kaikki jäsenenne osallistua yhdistyskokoukseen? Onko äänestyoikeutta rajoitettu?
- Ovatko yhdistyksenne kokoukset olleet yhdistyslain mukaisesti laillisia ja päätösvaltaisia?
 - Kutsuttu ajoissa
 - Kokoukutsussa mainittu käsiteltävät asiat
 - Riittävästi jäseniä paikalla
 - Päätösten laillisuus
- Onko yhdistyskokouksista pidetty lainmukaista pöytäkirjaa?
- Kenellä on oikeus tutkia pöytäkirjoja?
- Onko yhdistyksenne kokousta koskaan jäänyt rasittamaan virhe?
 - Onko moitittu, nostettu kannetta tai tehty itseoikaisua?

Yhdistyslain mukaan hallitus on yleishyödyllisen yhdistyksen ainoa lakimääräinen ja pakollinen toimielin.

- Onko hallituksen valinta tehty lain ja sääntöjen mukaisesti? Onko itseoikeutettuja jäseniä?
- Onko hallituksella puheenjohtaja? Varapuheenjohtaja?
- Täyttävätkö hallituksen jäsenet kelpoisuusehdot?
- Onko hallituksen jäsenillä tiettyjä tehtäviä?
- Hoitaako yhdistyksenne hallitus sille laissa säädetyt velvollisuudet?
- Valvooko hallitus päätösten toimeenpanoa?
- Tietävätkö hallituksen jäsenet luottamustehtävän mukanaan tuoman vastuun?
- Onko hallituksen jäsen jättänyt koskaan eriävää mielipidettä kirjattavaksi pöytäkirjaan?
- Onko yhdistyksenne joutunut vahingonkorvausvastuuseen?
- Onko OFBC:llä muita toimielimiä?

Olette Oulun Floorball Club ry:n puheenjohtaja.

- Mitä puheenjohtaja Teidän seurassanne tarkoittaa?
 - paikka seurassa
 - tehtävät
 - oikeudet
 - vastuut
 - nimenkirjoitusoikeus
- Onko teillä mielestänne riittävä koulutus/tieto hoitaa puheenjohtajan tehtävää?
- Pitäisikö seuran puheenjohtajan olla mielestänne yhdistysalan ammattilainen?

Tietosuoja yhdistyksessä.

- Onko yhdistyksellänne henkilörekisteriä?
- Onko yhdistyksellänne hallituksen hyväksymää rekisteriselostetta?
- Kuka vastaa rekisterin pidosta?
- Tietävätkö jäsenet, mihin ja mitä varten heidän tietojansa kerätään?
- Mitä tietoja yhdistykseenne koee tarpeelliseksi kerätä jäsenistään?

Yhdistyksen hallituksen vastuulla on yhdistyksen varainhoito.

- Miten yhdistyksen varainhoito on järjestetty?
- Pidetäänkö kaksinkertaista kirjanpitoa?
- Onko tilintarkastajia?
- Onko varainhoidossa ollut moitittavaa?
- Miten varainhankinta on järjestetty yhdistyksessänne?
- Onko OFBC verovelvollinen tuloistaan?
- Onko OFBC:llä verotili ja pidättääkö se lain vaatimat ennakot?
- Onko OFBC huolehtinut veronsaajalle ilmoitusvelvollisuudestaan?
- Miten OFBC on hoitanut jäsentensä vakuutusturvan eri tilanteissa?
 - Hallituksen vastuuvakuutus
 - Talkooväen vakuutus